

Latvijas Republikas

Satversmes tiesas sēdes stenogramma

Lieta Nr.2000-07-0409

2001.gada 13.martā

Sēdi vada Latvijas Republikas Satversmes tiesas priekšsēdētājs

Aivars Endziņš

A.Endziņš

Tiesas sēdi pasludinu par atklātu.

Tiek izskatīta lieta Nr.2000-07-0409 *“Par Ministru kabineta 1999.gada 6. jūlija noteikumu Nr.249 “Grozījumi Ministru kabineta 1998.gada 6.oktobra noteikumos “Noteikumi par tirdzniecības kārtību tirgos, gadatirgos, ielu tirdzniecības vietās un izbraukumos”” 1.1.punkta atbilstību likuma “Par uzņēmējdarbību” 4.panta otrajai daļai un 32.panta pirmās daļas 1.punktam, Latvijas Republikas Satversmes 91.pantam un “Vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību” (VVTT, 1947) III.panta 4.paragrāfam, Ministru kabineta iekārtas likuma 14.pantam un likuma “Par Igaunijas Republikas, Latvijas Republikas un Lietuvas Republikas līgumu par brīvo tirdzniecību ar lauksaimniecības precēm” 3.panta otrajai daļai”.*

Satversmes tiesa lietu izskata pilnā sastāvā: tiesneši Jelāgins, Čepāne, Ušacka, Lepse, Skultāne, Apsītis un Endziņš.

Saeimas deputātu pārstāvis — Viktors Tihonovs. Pilnvarojums ir lietā?

Ministru kabineta pārstāvis — Kolovs. Pilnvarojums ir lietā? Paldies.

Vai lietas dalībniekiem ir kādi lūgumi? Saeimas pārstāvim?

V.Tihonovs

Es gribētu iesniegt “Dienas Biznesa” 2001.gada 8.marta kopiju, kuru mēs izkopējām, jo Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektors Sončika kungs īsi izklāstīja savu viedokli kā amatpersona par pievienotās vērtības nodokļa un dažu citu nodokļu iekasēšanas problēmām un par faktoriem, kas to ir ietekmējis.

Pirms tiesas sēdes uzsākšanas es esmu iesniedzis šo te kopiju otrai pusei un es lūdzu varbūt arī tiesu...

A.Endziņš

Pievienosim lietai.

Ministru kabineta pārstāvim ir kādi lūgumi? Nav. Paldies.

Līdz ar to varam uzsākt lietas izskatīšanu pēc būtības. Tiks nolasīts tiesneša Lepses ziņojums. Lūdzu!

A. Lapse

Ziņojums. 2000.gada 13.novembrī divdesmit Saeimas deputāti — Lujāns, Solovjovs, Jurkāns, Sokolovskis, Deņisovs, Cilēvičs, Mitrofanovs, Bekasovs, Rastopirkins, Golubovs, Maksimovs, Pliners, Klementjevs, Tolmačovs, Bartaševičs, Urbanovičs, Baldzēns, Kalniņš, Lauskis, Labanovskis — iesniedza Satversmes tiesā pieteikumu par lietas ierosināšanu.

Pieteikuma iesniedzējs lūdz atzīt Ministru kabineta 1999.gada 6.jūlija noteikumu Nr.249 “Grozījumi Ministru kabineta 1998.gada 6.oktobra noteikumos “Noteikumi par tirdzniecības kārtību tirgos, gadatirgos, ielu tirdzniecības vietās un izbraukumos”” 1.1.punkta daļā tikai slēgtajos stacionārajos tirdzniecības objektos par neatbilstošu likuma “Par uzņēmējdarbību” 4.panta otrajai daļai un 32.panta pirmās daļas 1.punktam, Latvijas Republikas Satversmes 91.pantam un “Vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību” III.panta 4.paragrāfam, Ministru kabineta iekārtas likuma 14.pantam un likuma “Par Igaunijas Republikas, Latvijas Republikas un Lietuvas Republikas līgumu par brīvo tirdzniecību ar lauksaimniecības precēm” 3.panta otrajai daļai” un spēkā neesošu no šo Ministru kabineta noteikumu izdošanas brīža.

2000.gada 22.novembrī ierosināta lieta par Ministru kabineta 1999.gada 6.jūlija noteikumu Nr.249 “Grozījumi Ministru kabineta 1998.gada 6.oktobra noteikumos “Noteikumi par tirdzniecības kārtību tirgos, gadatirgos, ielu tirdzniecības vietās un izbraukumos”” 1.1.punkta atbilstību likuma “Par uzņēmējdarbību” 4.panta otrajai daļai un 32.panta pirmās daļas 1.punktam, Latvijas Republikas Satversmes 91.pantam un “Vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību” III.panta 4.paragrāfam.

Institūcijai, kas izdevusi apstrīdēto aktu, Ministru kabinetam tiek nosūtīts pieteikuma noraksts un uzaicinājums līdz 2000.gada 5.decembrim iesniegt atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Ministru kabinets lūdza pagarināt atbildes raksta iesniegšanas termiņu līdz 2000.gada 15.decembrim.

Atbildes raksts iesniegts un pievienots lietai.

Pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 22. panta otrās daļas 1.punktu:

1) Valsts kanceleja tika uzaicināta iesniegt 1999.gada 6.jūlija noteikumu Nr.249 un 1998.gada 6.oktobra noteikumu Nr.388, kā arī 1999.gada 9.februāra noteikumu Nr.45 projektiem pievienotos dokumentus.

Valsts kanceleja minētos dokumentus iesniegusi un tie pievienoti lietai.

2) Ārlietu ministrija uzaicināta iesniegt Latvijas dalības pasaules tirdzniecības organizācijas konsultatīvās padomes sanāksmēs, kas norisinājās 1999.gada 9.decembrī un 2000.gada 6.janvārī izskatītos materiālus, nozaru ministrijas speciālistu slēdzienus par Latvijas tirgus savienības lūgumu izvērtēt Ministru kabineta 1999.gada 6.jūlija noteikumu Nr.249 atbilstību Pasaules tirdzniecības organizācijas normām un Latvijas starptautiskajām saistībām.

Materiāli iesniegti un pievienoti lietai.

Lietas sagatavošanas gaitā pieteikuma iesniedzēji un Ministru kabineta pārstāvji 2001.gada 15.janvārī tika uzaicināti sniegt papildu paskaidrojumus par lietas faktiskajiem apstākļiem un juridisko pamatojumu.

Pieteikuma iesniedzēju pārstāvju iesniegtie papildu dokumenti un materiāli pievienoti lietai.

Ar Satversmes tiesas tiesneša 2001.gada 15.janvāra lēmumu pieteikuma iesniedzējs un Ministru kabinets tika uzaicināti sniegt rakstiskas atbildes uz tiesneša papildu jautājumiem par lietas faktiskajiem apstākļiem un iesniegtajiem juridiskajiem pamatojumiem ar termiņu līdz 2001.gada 7.februārim.

Ministru kabineta atbildes uz Satversmes tiesas tiesneša jautājumiem 7.februārī iesniegtas un pievienotas lietai.

Pieteikuma iesniedzējs kavēja atbilžu iesniegšanas termiņu. Tās tika iesniegtas 2001.gada 12.februārī un pievienotas lietai.

2001.gada 19.janvārī pieteikuma iesniedzējs Satversmes tiesā iesniedza papildinājumus sākotnējam pieteikumam, kuros lūdzu izvērtēt apstrīdēto Ministru kabineta noteikumu daļas atbilstību arī Ministru kabineta iekārtas likuma 14.pantam un likuma "Par Igaunijas Republikas, Latvijas Republikas un Lietuvas Republikas līguma "Par brīvo tirdzniecību ar lauksaimniecības precēm" 3.panta 2.daļai.

Ar Satversmes tiesas tiesneša 2001.gada 24.janvāra lēmumu pieteikuma iesniedzēju lūgums tika apmierināts.

Lēmums publicēts laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" 2001.gada 25.janvārī.

Ministru kabinetam tika dotas tiesības iesniegt savus paskaidrojumus par minētajiem pieteikuma papildinājumiem līdz 2001.gada 7.februārim.

Atbildes raksta juridiskā pamatojuma papildinājumi iesniegti 7.februārī.

Lietai pievienoti nepieciešamie normatīvo aktu teksti un citi materiāli, kas saistīti ar izskatāmo lietu.

Lēmums par lietas nodošanu izskatīšanai pieņemts 2001.gada 13.februārī. Par tiesas sēdi pienācīgi paziņots lietas dalībniekiem.

Paziņojums par tiesas sēdi publicēts laikraksta "Latvijas Vēstnesis" 2001.gada 20.februārī Nr.28.

Ar lietas materiāliem iepazinies pieteikuma iesniedzēju pilnvarotais pārstāvis Tihonovs un Ministru kabineta pilnvarotais pārstāvis Kolovs.

Satversmes tiesas tiesnesis Lepse.

A.Endziņš

Paldies. Vai tiesnešiem ir kādi jautājumi? Nav.

Ja jautājumu nav, tad vārds tiek dots pieteikuma iesniedzēju pārstāvim Tihonovam lietas faktisko apstākļu izklāstam un juridiskajam pamatojumam.

Atgādinu, ka saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 28.pantu runa nedrīkst būt ilgāka par 30 minūtēm.

Lūdzu!

V.Tihonovs

Paldies. Mēģināšu iekļauties šajās 30 minūtēs.

Apkopojot gan iesniegto pieteikumu, gan viņa papildinājumu, es gribētu visu šo juridisko argumentāciju un izklāstu sadalīt tādos kā trijos blokos.

Pirmais varētu būt Ministru kabineta kompetence attiecīgu grozījumu izdošanā. Otrais būtu valsts interešu jautājums — ir vai nav izdodot šos te noteikumus izpildvara izvērtējusi, kādas valsts intereses ir skartas vai nav skartas. Un tad trešais būtu diskriminācijas jautājums, kurš tad sadalītos kādos trīs apakšjautājumos par šiem pievienotās vērtības apliekamajām un neapliekamajām personām, Latvijas Republikas iedzīvotājiem un ārvalstu iedzīvotājiem un būs vēl arī trešā grupa.

Es tā tad gribētu sākt ar šo te jautājumu, kas, manuprāt ir ļoti svarīgs izskatāmajā lietā. Un tas ir: vai Ministru kabinets, pieņemot grozījumus šajos noteikumos, kurus apstrīd pieteikuma iesniedzējs, ir rīkojies atbilstoši Ministru kabineta iekārtas likuma 14.pantā norādītajam pilnvarojumam, ka šis jautājums nav ar likumu noregulēts.

Saeima 1996.gada 24.oktobrī pieņēma Lauksaimniecības likumu. Šajā likumā tika arī noteikts likuma mērķis un uzdevumi, kuri ir šādi: radīt priekšnoteikumus lauksaimniecības produkcijas tirgus regulēšanas pamatprincipu īstenošanai. Likuma 2.panta 7.punkts. Ar šo likumu likumdevējs ir pilnvarojis ministru kabinetu veikt virkni pasākumus, tajā skaitā lai veicinātu Latvijas lauksaimniecības produkcijas ražotāju iespēju realizēt savu produkciju iekšējā tirgū. Likuma 9.panta 1.daļa.

Bez tam Saeima ar šo likumu pilnvarojusi Ministru kabinetu apstiprināt noteikumus lauksaimniecības produkcijas un lauksaimniecībā izmantoto ražojumu un pakalpojumu cenu un tarifu paritātes nodrošināšanai.

Pirms pieteikuma tapšanas brīža un arī iesniedzot viņu, pacēlās jautājums, vai minētajos noteikumu grozījumos atrunātie augļi ogas, dārzeņi ir uzskatāmi par lauksaimniecības produkciju vai nav.

Tātad man ir jāpievēršas vispār pie visas šīs lietas ierosināšanas būtības, ka iesniedzējs uzskata, ka Ministru kabinets nebija tiesīgs regulēt un kādi ierobežot uzņēmēju šo te brīvo rīcību tirgoties ar augļiem dārzeņiem un ogām, brīvi jebkurā vietā... Ministru kabinets tā tad ir noteicis, pieņemot

Ministru kabineta noteikumus par grozījumiem iepriekšminētajos noteikumos ir noteicis, ka jebkura juridiskā persona vai fiziskā persona, ja tā ir PVN maksātājs, tas ir, pievienotās vērtības nodokļa maksātāja, šīs personas augļus, ogas un dārzeņus drīkst tirgot vienīgi un tikai slēgtos stacionāros tirdzniecības objektos. Tā ir tā noteikumu būtība, par ko arī pieteicējs lūdz tiesu izvērtēt un arī apstrīd.

Tātad es atgriezīšos pie šī te Lauksaimniecības likumu. Saskaņā ar šo te likumu, kā es arī citēju, tātad lauksaimniecības produkcija ir šī te augu un dzīvnieku valsts produkcija un iesniedzēju, pieteicēju prāt no šī likuma ir skaidri redzams un arī precīzi attiecīgi citētajos pantos atrunāts, ka Saeima kā likumdevējs ir noregulējis lauksaimniecības nozari, tajā skaitā arī augļu, ogu un dārzeņu tirdzniecību. Ministru kabinets bija tiesīgs vienīgi izmantojot ar šo likumu piešķirto pilnvarojumu pieņemt noteikumus vai nu tarifu paritātes nodrošināšanai vai šo te pakalpojumu cenu nodrošināšanai. Nekādu citu pilnvarojumu šajā likumā Saeima nav piešķirusi Ministru kabinetam.

Tas, ka lauksaimniecības produkcijā tiek ietverti augļi, ogas un dārzeņi... mēs esam atraduši arī Latvijas lauksaimniecības zinātniskajos pamatos Latvijas Lauksaimniecības Universitātes izdevumu, kurā vairākās lapās ir viennozīmīgi un bez šaubām attiecināmi šie te augļi, ogas, dārzeņi uz lauksaimniecības produkciju.

Tādējādi pieteicēji uzskata, ka augļi, ogas un dārzeņi ietilpst lauksaimniecības produkcijā un Ministru kabinets ir izdalījis šos te dažus lielumus no šīs te ar likumu noregulētās sfēras, paziņojis, ka šis jautājums izpildvaras prāt nav noregulēts un šo jautājumu ir noregulējis, izdodot attiecīgus grozījumus noteikumos.

Šeit ir arī jāatzīmē, ka ir daži citi normatīvie akti, kā piemēram, 2000.gada 2.jūnija likums "Par ievadmuikas nodokļa likmēm un muitas tarifa kvotām", kas piemērojamas Eiropas kopienas izcelsmes lauksaimniecības precēm. Saskaņā ar šo likumu par lauksaimniecības precēm tiek uzskatīti tādas lietas kā sīpoli, dārzeņi, āboli, bumbieri, zemenes, upenes, kāļi, bietes, sakņaugi... šie visi produkti tur ir uzskaitīti, par to ir pieņemts likums, tas viss ir nosaukts kā lauksaimniecības produkti.

Bez tam jāatzīmē, ka Ministru kabinets, lai gan tagad apgalvo, ka augļi, ogas, dārzeņi, ir kaut kas cits nekā lauksaimniecības likumā noteiktais, ir nostājies pretrunā iepriekš pakļautībā pārraudzībā atrodošo iestāžu un tajā skaitā ministriju izdotajiem normatīvajiem aktiem, kur vienā no tādiem, tas ir, Zemkopības ministrijas rīkojums 1999.gada 11.martā "Par vienveidīgo un identisko preču informatīvo cenu sarakstu muitas vērtību noteikšanai Lietuvas Republikas izcelsmes lauksaimniecības precēm", arī tātad Zemkopības ministrija pie lauksaimniecības produktiem pieskaita šos te kartupeļus, tomātus, gurķus, ābolus, bumbierus, bietes, kāpostus.

Līdz ar to secinājums pie šīs te pirmās daļas ir šāds: Saeima ir ar likumu noregulējusi lauksaimniecības nozari, tā vai citādi, pietiekoši, vai nepietiekoši, tas ir Saeimas ziņā. Uz šodienu šajā likumā ir izdarīti grozījumi, kas ir pieņemti trešajā lasījumā. Saeima šajā likumā ir noteikusi un pilnvarojusi Ministru kabinetu attiecīgo normatīvo aktu izdošanai šajā likumā noteiktajos pantos noteikto uzdevumu īstenošanai un Ministru kabinets nebija tiesīgs izdalīt no lauksaimniecības produktiem augļus, ogas un dārzeņus un par šiem te trijiem lielumiem izdot Ministru kabineta noteikumus, ar kuriem tika regulēts, kā tad īsti jātirgojas ar šiem te visiem augļiem, ogām un dārzeņiem.

Līdz ar to Ministru kabinets ir pārkāpis Ministru kabineta iekārtas likuma 14.pantā noteikto pilnvarojumu, jo attiecīgais jautājums ar likumu ir noregulēts un jāatzīmē, ka šie noteikumi iesniedzēju prāt ir arī pretrunā šim te lauksaimniecības likumam.

Tad otrs jautājums ir šo te grozījumu skatījums par to, vai valsts intereses ir kādas vai nav kādas bijušas, kad Ministru kabinetu ir pieņēmis šādus te grozījumus noteikumos. Tātad atzīmēšu, ka Ministru kabinets ir noteicis, ka juridiskās, fiziskās personas, kas ir ar pievienotās vērtības nodokli apliekamas, viņas drīkst tirgot augļus, ogas, dārzeņus tikai stacionāros tirdzniecības objektos, slēgtajos pie tam vēl. Kā mums nosaka likuma par uzņēmējdarbību 32.panta 1.daļa, tad attiecīgus uzņēmējdarbību ierobežojošus normatīvos aktus var izdot tad, ja tam ir pietiekošs... ja tas ir valsts interesēs. Tur ir šie te divi termini — valsts intereses.

Esot uz Satversmes tiesas tiesneša uzaicināto sēdi paskaidrojumu sniegšanai un atbildot uz jautājumiem pieteicējs tā arī nav saņēmis no izpildvaras pārstāvja pietiekošu pamatojumu vai motivāciju, vai pat aizrādījumu, kādas tad īsti valsts intereses tiek regulētas vai tiek ievērotas. Mēs uzskatām, ka tas ir ļoti būtisks valsts... tā tad ļoti būtisks uzņēmējdarbības principu ierobežojums. Mums visas juridiskās tiesiskās personas ir brīvas savā rīcībā un viņas drīkst tirgoties kā viņas grib, kur viņas grib. Ja kāds viņas grib ierobežot, tam vajag kaut kādu pamatojumu. Šis pamatojums ir šis te valsts intereses.

Uzņēmēji, lai ievērotu šos te grozījumus pieņemtos, viņiem ir vai nu jābūvē šie te stacionārie tirdzniecības objekti, vai nu jānomā. Mūsaprāt, ir acīmredzami izdevumi, kuru apmēru vai šo te tāmes sastādīšanas pierādīšanas pienākumu mēs uzskatām, ka strīdā par tiesību normām pieteicējam nav jāiesniedz, bet tieši otrādi, izdevēja institūcijai, tas ir, Ministru kabinetam, pieņemot šādus ierobežojošus noteikumus, ir jāpaskaidro un jāmotivē, kādas valsts intereses tad viņi galu galā ir ievērojuši, jo to paredz likums par uzņēmējdarbību.

Kā pēdējā piezīme pie šī te jautājuma ir jāatzīmē, ka Ministru kabinets ir norādījis, ka šis jautājums ir palīdzējis sakārtot jeb palīdzējis iekasēt vairāk pievienotās vērtības nodokli. Un ir iesniedzis arī Satversmes tiesai papildu atbildes rakstu, kurā ir norādījis, ka pievienotās vērtības nodoklis ir iekasēts par 21 miljonu vairāk latu 2000.gada deviņos mēnešos salīdzinot ar 1999.gada deviņiem mēnešiem. Diemžēl Ministru kabinets nav norādījis, par kādiem posteņiem šis pievienotās vērtības nodoklis ir iekasēts vairāk un vai vispār šajā te iekasēšanā ietilpst tirgi.

Tāpēc es kā pieteicēju pārstāvis lūdzu pievienot lietai šos te Sončika kunga paskaidrojumus. No tiem ir redzams, ka Valsts ieņēmumu dienesta amatpersona, vadoša amatpersona, paskaidro, ka pievienotās vērtības nodoklis ir iekasēts daudz vairāk nekā iepriekš, bet iekasēts uz degvielas cenu maiņas rēķina. Līdz ar to diemžēl uz lietas izskatīšanas gaitu joprojām Ministru kabineta pārstāvji nav iesnieguši nekādu motivāciju vai pamatojumu, kas tās ir valsts interesēm, kuru dēļ ir pieņemti šādi te uzņēmējdarbību ierobežojošie noteikumi.

Un trešā sadaļa ir šis te diskriminācijas jautājums, kas manuprāt ir juridiski un tiesiski skaidri tā tad saprotams, ka viņš ir... šādi te pieņemtie Ministru kabineta noteikumi ir klajā pretrunā ar Satversmes 91.pantu, kā arī ar manis vēlāk citētajiem normatīvajiem aktiem, tajā skaitā, starptautiskajiem līgumiem.

Un pirmā apakšsadaļa ir šo grozījumu atbilstība Satversmes 91.pantam un likuma "Par uzņēmējdarbību" 4.panta 2.daļai.

Tātad Ministru kabineta pieņemtie grozījumi noteikumos, atļaušos atgādināt, tā tad kuri nosaka, ka juridiskās un fiziskās personas, kuras ir apliekamas ar pievienotās vērtības nodokli, viņas augļus, ogas un dārzeņus drīkst tirgot tikai slēgtos stacionāros tirdzniecības objektos, ar šādiem noteikumiem Ministru kabinets paredz atšķirīgu tiesisko režīmu. Līdztiesīgiem, līdzvērtīgiem uzņēmējiem. Šādu atšķirīgu tiesisko režīmu Ministru kabinets ir atbildes rakstā motivējis ar to, ka likums par pievienotās vērtības nodokli arī dalot fiziskās un juridiskās personas tādās kā divās grupās: tās, kuras ir apliekamas un tās, kuras nav apliekamas. Saskaņā ar šo pašu likumu

juridiskajām personām ir jāreģistrējas Valsts ieņēmumu dienestā kā apliekamajām personām un jāmaksā pievienotās vērtības nodoklis, ja viņu iepriekšējais — 12 mēnešu — apgrozījums pārsniedz vai sasniedz 10 tūkstošus latus. Un zemnieku saimniecībām attiecīgi 30 tūkstošus latus.

Es šodien negribu pakavēties pie šī te pievienotās vērtības likuma, jo mēs viņu neapstrīdam un mēs viņu arī neapšaubām un tur tiešām pastāv šāds te sadalījums pēc, manuprāt, šī te apmēra. Tātad, ja ir sasniegts apgrozījums, ir jāmaksā kaut kāds nodoklis vairāk. Tomēr Ministru kabinets ar šiem te grozījumiem noteikumos ir piemērojis savādāku šo te atšķirīgo attieksmi pret uzņēmējiem. Ministru kabinets ir pateicis: ja kāds ir sasniedzis 10 tūkstošu latu apgrozījumu un viņam tātad jāstājas par pievienotās vērtības nodokļa maksātāju, šāda persona drīkst tirgot tikai un vienīgi stacionāros objektos. Savukārt tā persona, kura nav sasniegusi, viņa var tirgot jebkurā šajā te tirgū — gan paviljonos, gan slēgtajos, gan no automašīnu piekabēm un no vēl dažiem veidiem, kas ir norādīti šajos te noteikumos. Mūsaprāt nav pamatots šāds te apstrīdētās institūcijas paskaidrojums par noteikumu piesaisti šim te likumam par pievienotās vērtības nodokli par šo te dalījumu, jo Ministru kabinets šādi te piemērojot šo atšķirīgo tiesisko režīmu, ir sadalījis gan fiziskās personas, gan juridiskās personas, tajā skaitā zemnieku saimniecības, gan tajā skaitā individuālos darba veicējus tādos, kas tirgo maz, tad viņi var tirgot jebkurā vietā un tādos, kas tirgo daudz, tad viņiem ir jātirgo tikai un vienīgi šajos stacionāros objektos.

Protams, varētu runāt par šo te interesi — daudz vai maz. Bet, pirmkārt, uzskatu, ka šī nav strīda par normatīvajiem aktiem nepieciešamā sastāvdaļa un otrkārt, desmit tūkstošu apgrozījums... nu, pieteicēji neuzskata šo summu par lielu. Pat vidēja mēroga individuāla persona vai zemnieks gada laikā 10 tūkstošus latus jau var sasniegt. Tikpat labi var arī nesasniegt.

Un, ka nedrīkst diskriminēt cilvēkus, un Satversme arī piemēro šo te pantu, šo te vienlīdzības principu. Es domāju, ka nepastāv strīds par to, ka ar terminu "cilvēki" ir jāsaprot gan fiziskās personas, gan juridiskās personas. Līdz ar to pieteicēji uzskata, ka Ministru kabineta noteikumi, šie te grozījumi ir pretrunā un ir pretēji šim te Satversmes 90.panta noteiktajam principam un diskriminācijas aizliegumam. Starp citu, pie paša diskriminācijas aizlieguma jāatzīmē vēl viena likuma, tas ir, likuma par uzņēmējdarbību 4.panta 2.daļa, kurš arī nosaka, ka visi uzņēmēji savā darbībā ir līdztiesīgi. Tieši ir šis te jautājums par to, vai darbībā viņi ir savā līdztiesīgi, vai nav, vai tirgojot augļus par 9 tūkstošiem latu jebkurā vietā esmu līdztiesīgs ar tādu, kas tirgo augļus vērtībā 10 tūkstošus latu un viņš drīkst tirgot tikai un vienīgi stacionārā objektā. Es domāju, ka tā nav līdzvērtība un tā ir spilgti izteikta šī te diskriminācija.

Otrais šis te apakšjautājums pēc diskriminācijas ir par tirdzniecības ierobežojumu attiecībā uz Latvijas Republikas fiziskajām personām un Lietuvas Republikas un Igaunijas Republikas fiziskajām personām. Ar šiem te noteikumiem Ministru kabinets jau pieņemot noteikumus sākotnējā redakcijā 17.punktā noteica, ka Igaunijas un Lietuvas Republikas fiziskās personas drīkst tirgoties Latvijas Republikas teritorijā pierobežas tirgos, neizmantojot kases aparātus un arī uz viņām neattiecas šis te ierobežojums par to, ka viņi drīkst tirgot tikai un vienīgi slēgtajos stacionārajos objektos. 17.punkts skaidri pasaka, ka viņi var tirgoties jebkurā šajā citā vietā, tas ir, gan no autotransporta piekabes, var atklātā tirgus vietā, gan no paviljona, gan no slēgta stacionārā objekta un tur tātad Ministru kabinets ir precīzi uzskaitījis. Pēc tam Ministru kabinets pieņēmis grozījumus, kuros ir pateikts, ka Latvijas Republikas fiziskās personas, ja viņas ir sasniegušas 10 tūkstošu latu apgrozījumu, nedrīkst tirgot jebkurā vietā, viņas drīkst tirgot tikai un vienīgi šajā te slēgtajā tirdzniecības objektā. Pieteicēju prāt ir sanācis liels absurds, ka izpildvara ir ierobežojusi Latvijas Republikas iedzīvotājus attiecībā pret šiem te Lietuvas un Igaunijas Republikas iedzīvotājiem, kas var brīvi šeit braukt un šajos te kaut vai pierobežas tirgos arī brīvi tirgoties jebkurā vietā.

Nākamais līgums ir šis tā saucamais Marakešas līgums. Attiecībā uz Marakešas līgumu ir jāsaka, ka viņš tātad aizliedz un kam Latvijas Republika ir arī pievienojusies, šim te aizliegumam, ka attiecīgā

dalībvalsts, kas pievienojusies pie līguma, nedrīkst piemērot mazāk labvēlīgu režīmu ārpus šīs dalībvalsts izcelsmes produktiem salīdzinot ar produktiem, kas ir izcēlušies un kas tiek arī tirgoti attiecīgajā dalībvalstī. Šeit tā diskriminācija izpaužas nedaudz savādāk. Tātad ņemot par piemēru Vāciju vai Lietuvu, vai to pašu Igauniju, kas arī ir šīs te Marakešas līguma dalībvalstis, juridiskās personas no šīm dalībvalstīm ja ievēd attiecīgos augļus, ogas un dārzeņus, viņas drīkst tirgot, cik ir pieteicēji sapratuši no šiem te noteikumiem, šajos te slēgtajos tirdzniecības objektos, neatkarīgi no tā, kāds viņām ir apmērs un apjoms. Savukārt Latvijas Republikas juridiskā persona drīkst tirgot atkal jebkurā vietā šajā tirgus teritorijā, ja viņai apjoms nav šie te 10 tūkstoši latu. Tātad sanāk citu dalībvalstu juridiskajām personām, kas ir tātad no tām valstīm, kas ir Marakešas līguma dalībvalstis, attiecībā uz tām personām ir piemērots šis te ierobežojums tirdzniecības, ka drīkst tirgot tikai un vienīgi šajos slēgtajos tirdzniecības objektos. Savukārt Latvijas juridiskās personas, kurām nav šie te 10 tūkstoši latu apgrozījums, var tirgot jebkurā brīvā vietā.

Šis pats princips ir attiecināms uz šo te vienošanos par tirdzniecības tarifiem, kuri arī paredz šo te un aizliedz šādu te diskriminējošu attieksmi pret citu dalībvalstu izcelsmes produktiem un šiem te uzņēmējiem. Un līdz ar to man pie tā papildus komentāru nav.

Un pēdējais apstākļi jeb Ministru kabineta grozījumu pretruna ir atrodama ar likuma par Igaunijas Republikas, Latvijas Republikas un Lietuvas Republikas brīvās tirdzniecības līguma normām, kurš nosaka, ka dalībvalstis pēc šī līguma parakstīšanas neieviesīs jaunas ievēdmuitas nodevas vai maksājumus ar līdzvērtīgu efektu. Apstrīdētas institūcijas pārstāvis... es atvainojos, Ministru prezidents atbildes rakstā ir paskaidrojis, ka šāds pieteicēja apgalvojums nav pamatots sakarā ar to, ka muitas likums, tātad Latvijas Republikas muitas likuma 1. pants nosaka, ka muitas maksājumi ir nodokļi un nodevas, ko likumā noteiktajā kārtībā iekasē muitas iestādes.

Pieteicējs neapstrīd to, ka muitas likuma 1.pants satur šādu te normu. Par to, mūsaprāt, arī nav diskusija un arī nepastāv strīds šajā lietā. Bet šis te brīvās tirdzniecības līgums starp Igauniju, Latviju un Lietuvu saskaņā ar likumu par starptautiskajiem līgumiem ir ar augstāku juridisko spēku par iekšējo Latvijas Republikas likumu. Punkts 2. Jebkurš šis te Lietuvas vai Igaunijas juridiskā persona vai fiziskā persona, kas ir... vairāk tas attiecas uz juridiskām personām, ievēdot savu precī Latvijas Republikā, lai viņa tirgotu šajā slēgtajā tirdzniecības objektā, viņai ir jābūvē šī te vieta ar visiem pamatiem, visu to būvi vai arī viņa ir jānomā, viņa pilnīgi savādāk vispār nevar tirgot. Līdz ar to mēs uzskatām, ka tas ir tieši tāds maksājums, kas ir ar līdzvērtīgu efektu kā muitas maksājums. Jo tās juridiskās personas nevar ievest to precī savādāk Latvijā un viņu tirgot, kā tikai veicot izdevumus šis te stacionārās būves nomai vai šis te stacionārās būves uzbūvēšanai.

Līdz ar to pieteicēji uzskata, ka Ministru kabineta šie te grozījumi nosaka šādu te līdzīgu... tātad nosaka maksājumu ar līdzvērtīgu efektu juridiskajām personām, kas vēlas no Igaunijas vai Lietuvas tirgoties Latvijā, jo viņām ir jābūvē vai jānomā šie te slēgtie stacionārie tirdzniecības objekti.

Cenšoties būt šis, tas man bija arī viss.

A. Endziņš

Paldies. Kādi jautājumi ir tiesnešiem? Tiesnese Ušacka, lūdzu.

A.Ušacka

Tātad jūs apgalvojat, ka apstrīdētā tiesību norma ir pretrunā ar Satversmes 91.pantu. Tātad 91.pants nosaka, ka cilvēka tiesības tiek īstenotas bez jebkādas diskriminācijas. Kādas tad šeit cilvēktiesības ir pārkāptas, kuras ir noteiktas šajā 8.nodaļā?

V.Tihonovs

Jebkuram cilvēkam ir tiesības uz brīvu uzņēmējdarbību, ko mums nosaka arī likums par uzņēmējdarbību un arī tā pati Satversme.

A.Ušacka

Kāds pants?

V.Tihonovs

Likuma par uzņēmējdarbību 4.pants.

A.Ušacka

Satversmes pantu es domāju. Kāds Satversmes pants ir pārkāpts 8.nodaļas...? Kur ir noteiktas šīs cilvēktiesības Satversmē?

V.Tihonovs

Tātad ir pārkāpts šis te 91.pants par diskrimināciju, jo attiecīgi cilvēki ... tātad, ja cilvēks vēlas tirgot augļus, ogas un dārzeņus, ja viņš ar savu tirgošanos ir sasniedzis 10 tūkstošu apmēru, tad viņš drīkst tirgoties tikai attiecīgajās būvēs, ja viņš nav sasniedzis šo te apjomu, viņš drīkst tirgoties jebkurā vietā. Mēs uzskatām, ka šos te cilvēkus, es pat nerunāju par juridiskajām personām, vienkārši par fiziskām personām, šādi te dalīt no tā, ka viņi vienkārši sasnieguši lielāku apmēru, vai tirgo kaut kādu citu preci, nav pieļaujams, jo tā ir diskriminācija pret šiem te...

A.Ušacka

Tas ir skaidrs. Es vēlreiz precizēšu jautājumu. Tātad 91.pants nosaka, ka cilvēka tiesības tiek īstenotas bez jebkādas diskriminācijas. Kādas konkrētas cilvēktiesības noteiktas Satversmē šeit ir pārkāptas? Kādās cilvēktiesībās notiek šī diskriminācija

V.Tihonovs

Tiešu Satversmes pantu norādīt es nevaru, es norādu uz šo te likuma par uzņēmējdarbību 4.pantu.

A.Endziņš

Paldies. Čepānes kundze, lūdzu.

I.Čepāne

Es pajautāšu vēl... Šī valsts interešu nodrošināšana... jūs arī minējāt to šeit savā uzstāšanās laikā... Ja jūs apgalvojat, ka šī apstrīdētā tiesību norma rada valstī zaudējumus uzņēmējiem un arī akciju sabiedrībām, tajā pašā laikā otra puse apgalvo, ka ir ārkārtīgi liels sociāli ekonomiskais efekts, pat miljonus. Es jums gribētu pajautāt par šīm būvēm, kas ir nepieciešams, kā jūs teicāt, būvēt vai arī jānomā... Vai nu pašiem jābūvē vai arī tirgus, Centrālais tirgus, piemēram, tās uzbūvē. Šeit ir rakstīts, ka viena kioska celtniecības pašizmaksa ir minēta 2 250 latu 8 kvadrātmetri. Es parēķināju. Tas apmēram iznāk 280 latu uz vienu kvadrātmetru. Kur jūs tādus izcenojumus...? Vai akciju sabiedrība tam tirgotājam tādus izcenojumus piedāvā?

V.Tihonovs

Šāds izcenjums, cik es saprotu, ir radies no tā, ka šajā te būves tāmē jeb šajā te cenā ir ietverti arī šie te minimālie nepieciešamie noteikumi, kas ir jāievēro, un tas ir: lai šādu te būvi varētu nodot ekspluatācijā un lai viņā varētu tirgot šos te augļus, ogas un dārzeņus, ir jāievēro vēl dažādas prasības, tajā skaitā par atbilstošu temperatūru, gaisa relatīvo mitrumu un par ventilāciju. Un cik es saprotu, tad tas viss ir ietverts šajā te vērtībā.

I.Čepāne

Un tad vēl nomas maksa. Arī ir 280 latu mēnesī. Kas tad to nomas maksu nosaka? Par 8 kvadrātmetriem... Jūs sakāt, ka valsts cieš lielus zaudējumus un proti, šīs akciju sabiedrības. Vai tad to nomas maksu nenosaka vienojoties? Jeb akciju sabiedrība uzspiež šo nomas maksu tirgotājiem? Tad jau drīzāk viņš tad jūtas diskriminēts, ka viņam tādas nomas masas pieprasa.

V.Tihonovs

Jā, protams, ka nomas maksa tiek noteikta pusēm vienojoties. Man jau arī šķiet, ka vairāk šīs te nomas maksas tiek, kā jūs arī atzīmējāt, tiek vairāk kā uzspiestas. Bet tā diskriminācija, mūsaprāt, izpaužas... jeb tā valsts interešu neievērošana izpaužas nedaudz savādāk. Varbūt es neprecīzi to norādīju, bet tas valsts interešu aizskārums ir tāds, ka šīs te juridiskās un fiziskās personas... Ministru kabinets ir aizliedzis viņām brīvi tirgoties. Līdz šim viņas varēja brīvi tirgoties jebkurā šajā

te vietā. Pieņemot šos te grozījumus, viņas vairs nevar tirgoties, viņām ir obligāti jātirgojas šajos te tirgos un protams, ka tirgi uzreiz liek arī kaut kādas tādas nomas maksas.

I.Čepāne

Es vēl papildu jautājumu. Sakiet, jūs tagad teicāt, ka tirgotājs var tirgoties kā grib, kur grib, jebkurā vietā...

V.Tihonovs

Tas ir nosacīti. Bet salīdzinoši ar šo te regulējumu, kas bija pirms tam, tā tas arī sanāk.

I.Čepāne

Tad sakiet, tad par šo regulējumu pirms tam. Vai jums nešķiet, ka pirms apstrīdētās normas atcelšanas citi uzņēmēji, kas tirgojas, piemēram, ar ievestajiem augļiem un dārzeņiem, salīdzinot ar iespējam akciju sabiedrības Rīgas Centrāltirgus teritorijā atradās tomēr diskriminējošā stāvoklī, ka viņiem tomēr tas iznāca dārgāk nekā tur kā grib un kur grib un vai salā, vai saulē, vai...

V.Tihonovs

Tieši par importētajiem produktiem tā varētu tas arī būt. Bet arī šo te normu neviens jau neapstrīd ne toreiz, ne arī tagad. Pieteicējs apstrīd tieši šo te ierobežojumu uz visu produkciju. Arī uz pašražoto. Jo valdība ir pateikusi tā: ja pašražotā produkcija pārsniedz šos te 10 tūkstošus, kas mūsaprāt nav daudz, tad ir jātirgojas slēgtajos objektos. Agrāk tur par importēto produkciju pat nebija lielu diskusiju vai iebildumu. Jā, tas likās pieņemami, jo tādejādi tiek aizstāvētas gan tās vietējo uzņēmēju intereses un zemnieku intereses, gan arī valsts intereses. Dotajā gadījumā šis te importētā produktu sadaļa, tā teikt, nu ir izņemta ārā no šī jautājuma, jo viņa ir apvienota kopā ar visu to iekšējo produkciju. Un par to arī mēs uzskatām, ka tas arī ir tas valsts interešu aizskārums un arī tā diskriminācija. Jo par importēto nestrīdējās pieteicējs toreiz, kad viņa bija.

I.Čepāne

Un pēdējais jautājums. Vai jums nešķiet, ka šeit šie vietējie sīkie zemnieki tomēr netiek stimulēti ar šo valdības noteikumu palīdzību, ka viņiem dodot atvieglojumus... Jo 10 tūkstoši pa gadu vietējam zemniekam ir diezgan grūti pārsniegt ar savu saražoto produkciju laižot viņu kur un kā, jūs teicāt, viņš grib. Pretēji uzpircējiem, kas uzpērk.

V.Tihonovs

Nu man ir jāapskaidro bišķi tā plašāk, ja es drīkstu. Tad pirmkārt ir tā, ka man kā deputātu pārstāvim... mums nebija izdevies savākt pietiekoši daudz ziņas no šiem te zemniekiem, vai tad viņiem ir labāk vai sliktāk. Cik mums tika stāstīts, nu tad tomēr viņiem esot sliktāk. Sevišķi jau šīm te sabiedrībām, kas ir izvēlējušās nepareizu uzņēmējdarbības formu. Bet no dažu deputātu viedokļa, kam es arī daļēji pievienojos, izriet tieši pretējais, ka ar šādiem te noteikumiem tiek nevis stimulēti sīkzemnieki, bet tiek vairāk, teiksim tā, stimulētas lieltirgotāju intereses. Tas ir, lielo veikalu, kas atrodas netālu no tirgiem, intereses, vai vēl kāda cita uzņēmuma intereses. Tas kopsummā ir daudz lielāka šī te ieinteresētība mūsaprāt no valdības puses aizstāvēt viņu intereses, šo te lielo tirgotāju... nekā ja salīdzina ar šo te vidēja izmēra zemniekiem vai arī šiem te sīkzemniekiem.

I.Čepāne

Paldies.

A.Endziņš

Lepses kungs, lūdzu.

A.Lepse

Tātad jūs tikko pateicāt, ka šie grozījumi noteikumos nestimulē sīkzemniekus. Nu saskaņā ar likumu par PVN par sīkzemniekiem uzskatīsim tātad zemnieku saimniecības ar apgrozījumu gadā ne vairāk kā 30 tūkstošu, vai individuālo uzņēmumu ar apgrozījumu gadā ne vairāk kā 10 tūkstoši. Tie ir tie, kuriem ir atļauts saskaņā ar šiem jaunajiem grozījumiem tirgoties tirgus teritorijā kur grib un kā grib, tātad no nojumēm un tamlīdzīgi... Jūs sakāt, ka tā ir diskriminācija attiecībā pret pārējiem šī tirgus darbiniekiem. Šobrīd jūs sakāt, ka tas absolūti nestimulē šos sīkzemniekus tirgot. Tad kā tad ir? Vai viņi diskriminē lieltirgotājus tirgos šie sīkzemnieki jeb uz viņiem vispār tas neattiecas? Varbūt es gribētu šādā sakarībā... jums tika uzdots jautājums un jūs nevarējāt atbildēt... Lietas materiālos ir Latvijas Tirgus savienības tāda vēstule Saeimas Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijas priekšsēdētājam. Un šajā savā vēstulē šī Tirgus savienība apgalvo, ka lielais vairums zemnieku... sējums 1., lietas lappuse 11., lielais vairums zemnieku labprātāk pārdod savu preci tālāk mazumtirgotājam, jo retos gadījumos ir racionāli pašiem veikt tirdzniecību un tie ir sekojoši... un tiek izklāstīti, kad ir izdevīgi tirgoties tirgos pašiem zemniekiem: kad ir pietiekoši liela zemnieku saimniecība ar teritoriju no simts un vairāk hektāriem, ar nodarbināto skaitu ne mazāku kā 20 cilvēku, vai arī kad specializējas uz vienas kultūras audzēšanu mazākās teritorijās, bet ar tādu pašu cilvēku skaitu, kā, piemēram, audzē zemenes. Un tirgojas fiziskās personas no saviem mazdārziņiem. Tas ir viens jautājums. Tātad, ja es pareizi saprotu, jūs uzskatāt, ka starp akciju sabiedrību, kas tirgojas tirgū, akciju sabiedrība ar lielu apgrozījumu tirdzniecībā, konkurenci sastāda fiziskā persona ar kartupeļu maisu no mazdārziņa? Jūs apgalvojat, ka ir nepieciešami vienādi nosacījumi. Jūs uzskatāt, ka ja Ministri kabinets būtu izdevis noteikumus, kur ir paredzēts visiem tirgoties stacionāros objektos, tas būtu pareizi. Netirgojas zemnieki sīkie. Kā tas ir? Jeb ļaut visiem tirgoties. Kāds ir jūsu viedoklis?

V. Tihonovs

Jautājums ir saprotams. Pirmkārt, es atzīmēšu to, ka jautājums par to, kas ir sīkzemnieks, manuprāt, nav īsti skaidrs un viņu nevar viennozīmīgi attiecināt uz zemnieku saimniecībām. Cik es saprotu un cik es esmu iepazinies ar visiem šiem te pārējiem dokumentiem, tad sīkzemniekus mēs varam uzskatīt gan zemnieku saimniecības, gan individuālos uzņēmumus, gan arī SIA — sabiedrības ar ierobežotu atbildību, jo tā forma, kādu izvēlas tas attiecīgais augļu vai ogu pārdevējs vai ražotājs, nu nav viennozīmīgi vienmēr zemnieku saimniecība. Tā ir manuprāt tā pirmā problēma, ka šķiet, ka izpildvara ir pieņēmusi, ka visi sīkzemnieki ir vai nu šie te fiziskās personas, vai nu šīs te zemnieku saimniecības, kam protams ir šie 30 tūkstoši un tad tomēr ir savādāka summa. Bet par šo te diskrimināciju. Arī tirgos ir redzams, ka tirgojās gan tur individuālais uzņēmums, gan fiziska persona, gan zemnieku saimniecība, gan vietām ir arī sastopamas šīs te sabiedrības ar ierobežotu atbildību, jo attiecīgo uzņēmējdarbības formu tas cilvēks izvēlas, kādu viņš grib. Šeit ar šiem grozījumiem ir sanākusi tāda manuprāt absurda situācija, ka ja es kā tirgotājs un kaut vai kā sīkzemnieks esmu izaudzējis dārzeņus, bet to uzņēmējdarbības formu esmu izvēlējis nepareizo, piemēram es esmu izvēlējis, ka es būšu viena īpašnieka sabiedrība ar ierobežotu atbildību, man tad ir jātirgojas tikai un vienīgi šajā te stacionārajā paviljonā. 10 tūkstoši... nu, manuprāt, tā nav tomēr liela tiešām summa zemniekam. Ja mēs parēķinām kaut vai tur tādu nelielu, vidēji lielu kartupeļu lauku, no kura tur piemēram ievāc kādus 8 tonnas kartupeļu, tas ir tādai riktīgai talkai, cik es zinu, divas dienas, tas jau vien ir 8 tūkstoši latu, ja pārdod par 10 santīmiem kilogramā. Nu pieliekot kaut vai kādus gurķus, tomātus, 10 tūkstošus var sasniegt, manuprāt, diezgan ātri, pat divos, trijos mēnešos ne pārāk liels zemnieks. Tad tur tā problēma, mūsaprāt, tieši arī slēpjas, ka tam tirgotājam jeb tam audzētājam ir jāizvēlas uzreiz pareizā forma, lai gan mums neviens likums neparedz, ka no nepareizas uzņēmējdarbības formas var izrietēt kaut kādi ierobežojumi. Mūsaprāt tur ir tā šo te tirgotāju savstarpējā diskriminācija. Bet, ja drīkst, es vēl nedaudz par tām valsts interesēm.

Mēs kā pieteicēji tieši vēlamies sagaidīt no izpildvaras pārstāvjiem, no tās institūcijas, kas ir pieņēmusi šādu te aktu, tieši no tiem, kas ir pieņēmuši, mēs gribam sagaidīt kaut kādu paskaidrojumu vai motivāciju, kāpēc viņi ir pieņemti. Uz šodienu nav šādas motivācijas. Ir vienkāršs aizrādījums ka pievienotās vērtības nodokļa iekasējums pagājušajā gadā ir bijis lielāks nekā aiz pagājušogad kopumā. Manuprāt jebkurai administratīvai šādai iestāde vai valsts pārvaldes iestādei pieņemot jebkādu normatīvo aktu ir jābūt kaut kādai motivācijai, pamatojumam valsts interesēs. Nepietiek ar to, ka noteikumi ir pieņemti steidzamības kārtībā, šodien es neesmu dzirdējis nevienu šo te valsts interešu...

A. Lapse

Sakiet lūdzu, nu arī no avīžu ziņām, ja nepieciešams, varam sameklēt... tirgus darbojas ar peļņu, pieņemsim, Rīgas Centrāltirgus un aicina zemniekus uz brīvajām vietām, lai nāk tirgoties. Bet jūs norādāt, ka tirgi cieš zaudējumus tieši uz šo noteikumu pamata. Sakiet lūdzu... un norādāt summas, cik katrs no šiem tirgiem cieš zaudējumus. Uz kā pamata šie aprēķini ir taisīti?

V. Tihonovs

Nu atkal vienu teikumu, ja es drīkstu paskaidrot. Es negribētu radīt viedokli, ka mēs... tā tad es kā divdesmit deputātu pārstāvis pārstāvu tikai un vienīgi tirgus. Cik es atceros no sākotnējām sarunām,

tomēr tā vēlme bija arī sakārtot šo te nozari un nepieļaut šo te diskrimināciju. Bet attiecībā par tirgiem, cik es saprotu no šīm te visām ziņām, ko tād šīs te dažas uzņēmējdarbības ir sniegušas gan mums, gan attiecīgi Satversmes tiesai, sevišķi no Centrāltirgus paskaidrojuma un arī mutvārdiem izrietēja sekojošais, ka ar šo te noteikumu pieņemšanu ir praktiski izskaustas gandrīz visas šīs te tirdzniecības vietas ārpus šīm te stacionārajām tirdzniecības būvēm un tādējādi Centrāltirgum tieši šajā te sadaļā ir radušies šie te zaudējumi. Bet es arī esmu izkopējis attiecīgo preses kopiju, kurā kopsummā apkopojot visu šo te uzņēmējsabiedrības bilanci ir sanācis, ka viņiem par pagājušo gadu ir šī te cik tur to latu peļņa.

A. Lapse

Vēl viens jautājums. Jūs sakāt, ka tiek diskriminēti... ka tiek ārvalstu tirgotāji un ražotāji un tamlīdzīgi. Bet es atkal gribētu atsaukties uz Latvijas Tirgus savienības vēstuli, sējums 1., lietas lapaspuse 12., kur tiek norādīts, ka šo grozījumu pieņemšanas rezultātā zemnieki būs zaudētāji un būs pārtikas ražošanas pozīcijas, kuras pārņems ārvalstu tirgus Lietuvas, Igaunijas, Polijas un citu Eiropas valstu pārstāvji. Tirgus savienība apgalvo, ka tas ir izdevīgi ārvalstu ražotājiem un tirgotājiem. Jūs apgalvojat, ka viņi tiek diskriminēti.

V. Tihonovs

Jautājums ir skaidrs. Uzskatu, ka šeit nav pretrunas, jo Tirgus savienība apgalvo par lielajiem ražotājiem. Viņiem jebkurā gadījumā, tāpat viņi ir parasti šie te pievienotās vērtības nodokļa maksātāji šajā zemē, gan arī savās ārvalstīs, varbūt tikai citā apmērā un viņi, ienākot šeit, viņiem nekādu ierobežojumu lielāki nav, bet tā diskriminācija izpaužas tieši par šiem te Lietuvas un Igaunijas, ja tā drīkst nosaukt, sīktirgotājiem. Tiem, kuriem tieši svārstās šie te... vai viņš ir tas pievienotās vērtības nodokļa maksātājs vai nav, šeit tajā...

A. Lapse

Tad es saprotu, ka šie grozījumi ir neizdevīgi Latvijas sīktirgotājiem un ārvalstu sīktirgotājiem vienādi.

V. Tihonovs

Latvijas sīktirgotājiem kā fiziskajām personām, jo ja viņas... savukārt ārvalstu fiziskajām personām ir jātirgojas vienalga kurā vietā, bet tas otrs ierobežojums ir tieši no ārvalstu juridiskajām personām, kas ir tās, kurām tas apgrozījums ir mazāks...

A. Lapse

Man vēl pēdējais jautājums būtu. Sakiet, lūdzu, tād visiem spēles noteikumiem tirgū plašākā nozīmē ir jābūt vienādiem. Sakiet lūdzu, kāpēc tirgū, tirgus kā tirdzniecības teritorija, ir

priviliģētākā stāvoklī tie uzņēmumi, kas tur tirgo nekā tie, kas tirgo citās vietās, ko jūs pieminējat — veikalos? Veikalos šī produkcija jātirgo stacionāros objektos visiem, ārpus stacionārā tirgus teritorijas. Tātad tirgotājs, kas tirgo saknes tirgū ir izdevīgākā situācijā nekā tirgotājs, kas tirgo Tērbatas ielas veikalā, kur viņam tas stacionārais objekts ir obligāts. Tirgus ir izdevīgākā situācijā. Šobrīd ar grozījumiem vai viņš netiek nostādīts uz vienāda līmeņa ar citiem tirgotājiem? SIA ārpus tirgus ir spiests tirgoties ar tādiem... tātad SIA tirgus iekšienē ir spiests tirgoties uz tādiem pašiem noteikumiem, kā SIA ārpus tirgus.

V.Tihonovs

Nu ja šai SIA ir apgrozījums 10 tūkstoši, šķiet, ka tā tas arī ir. Bet ja viņai nav šie 10 tūkstoši, viņa tirgū var tirgoties jebkurā vietā.

A. Lapse

Tirgū jā, bet ārpus tirgus teritorijas?

V.Tihonovs

Nu man par to grūti spriest, es neesmu sagatavojies tā...

A. Lapse

Nu nē, pašu noteikumu nosaukums ir: noteikumi par tirdzniecību tirgos, ielu tirdzniecībā, izbraukumu tirdzniecībā, gadatirgos un tā tālāk. Tur ir noteikts, kas drīkst tirgoties uz ielas. Vai juridiskā persona drīkst tirgoties uz ielas, neatkarīgi no saviem ieņēmumiem?

V.Tihonovs

Tātad atbildot uz jautājumu piekrītu, ka saskaņā ar šiem te noteikumiem ir šīs te tirdzniecības vietas dažnedažas, gan tie gadatirgi, gan arī uz ielas, gan arī tirgos. Gadatirgos nav jāpiemēro nedz kases aparāts, ne stacionārās tirdzniecības būdas, neatkarīgi no tā, kāda uzņēmējdarbības forma ir izvēlēta, vai tā ir SIA, vai individuālais, vai zemnieks...

Attiecībā par veikaliem man ir tiešām grūti komentēt, bet cik es saprotu, ja es kā uzņēmējs gribu kaut kur tirgot precis, saskaņā ar normatīvajiem aktiem tad arī izvēlos, vai es eju uz tirgu, kur man ir režīms salīdzinoši vieglāks, vai uz gadatirgu, kur man viņš ir pavisam viegls, vai es eju atkal kaut kur citur un pats sev būvēju to tirdzniecības vietu vai veikalu, bet tad šai te būvei ir jāatbilst citiem

normatīvajiem aktiem par sanitāri higiēniskajām prasībām un citām. Tā es to redzu — ka uzņēmējs var izvēlēties šo te vietu, kurā vietā viņš to var darīt. Bet viņu valsts līdz šim nebija ierobežojusi no tā, ja tev ir apjoms lielāks tirdzniecības, tad tev ir jātirgo citur tādā piespiedu kārtā. Līdz šim tas nebija.

A. Lapse

Paldies.

A.Endziņš

Skultānes kudze, lūdzu jautājumu.

I.Skultāne

Pirmais jautājums man būtu tāds: jūs apstrīdat grozījumu 1.punkta atbilstību Ministru kabineta iekārtas likuma 14.pantam, uzskatot tāpat, ka tirdzniecību ar lauksaimniecības produktiem — augļi, ogas, dārzeņi — regulē lauksaimniecības likums. Sakiet lūdzu, vai tādā gadījumā jūs visus šos Ministru kabineta noteikumus 388. — noteikumi par tirdzniecības kārtību tirgos — jūs neapstrīdat? Jūs uzskatāt, ka tos... tāpat šo tirdzniecības kārtību tirgos Ministru kabinets ir tiesīgs noteikt pamatojoties uz 14.pantu?...

V.Tihonovs

Kā pieteicēju pārstāvjiem mums ir... Tāpat mēs uzskatām, ka saskaņā ar šo te Lauksaimniecības likumu ir noregulēta nozare un Ministru kabinets ar šiem te visiem pārējiem noteikumiem sadaļā bez šo te grozījumu punktu ir regulējis tīri to kārtību un viņš nav noteicis nekādus ierobežojumus no apmēra. Vienkārši, ja tā drīkst izteikties, tehnisko procedūru, kas ir jāievēro. Iespējams, ka arī šajā daļā šie noteikumi ir pretrunā Ministru kabineta iekārtas likumā paredzētajām pilnvarām un Lauksaimniecības likumā sastopamajiem šiem te deleģējumiem, bet to pieteicējs neapstrīd. Pieteicējs apstrīd tieši šo te grozījumu punktu uzskatot, ka tas jau nu gan ir precīzi pretrunā ar Lauksaimniecības likumu, jo viņš tieši ierobežo un nosaka šo te kvantitatīvo un kvalitatīvo ierobežojumu. Tāpat, ja ir apjoms tāds, tad ir jātirgo tur un citur tu nevari tirgot.

I.Skultāne

Un es saprotu, ka jūs praktiski neapmierina tieši tie slēgtie stacionārie objekti, ka jūs lūdzat tikai šajā daļā attiecībā uz šiem četriem... atzīt par neatbilstošiem un spēkā neesošiem...

V.Tihonovs

Ja šos te terminus atzītu par spēkā neesošiem, tad tā tirdzniecība būtu brīva tajā tirgus teritorijā. Tā kā visos pārējos punktos Ministru kabineta noteikumos ir norādīts. Tāpēc mēs arī to apstrīdam. Jā.

I.Skultāne

Un vēl viens jautājums. Vai jūs uzskatāt, ka atrodas analogos un salīdzināmos apstākļos uzņēmējs ražotājs, kurš teiksim realizē tikai savu ražoto produkciju, bet pamatā viņš ir uzņēmējs ražotājs un vai tādos pašos apstākļos salīdzinoši atrodas arī uzņēmējs, kuram nozare uzņēmējdarbībā ir tirdzniecība. Ņemot vērā arī tātad šos viņu apjomus tieši. Neliels ražotājs te savu produkciju realizē un uzņēmējs tirgotājs, kura nodarbošanās jau ir tīri tirdzniecība un kurš tātad lielos apjomos tirgo. Vai ir tomēr šie salīdzināmie apstākļi?

V.Tihonovs

Man nav šādu salīdzināmu apstākļu, jo manuprāt, ir ļoti grūti nodalīt uzņēmējus tādus, kas tikai paši ražo un uzņēmējus tādus, kas tikai nodarbojas ar tirdzniecību. Praktiski, ja viņi paši ražo, viņi noteikti arī daļu kaut kādu tirgo. Tie, kas tirgo, viņi noteikti nodarbosies ar vēl kaut ko. Līdz ar to man nav šeit pamatojoša tāda apgalvojuma, jā, ka var nodalīt un pēc kādiem kritērijiem. Man ir tieši pretēji kā pieteicējiem, ir lūgums un vēlmei dzirdēt no šīs te institūcijas, kas ir izdevusi šādu te regulējumu, dzirdēt šādu te pamatojumu, kā viņi ir sadalījuši, pēc kādiem kritērijiem un kāpēc.

I.Skultāne

Bet principā jūs atzīstat, ka tomēr arī visi uzņēmēji nav pilnīgi vienādos apstākļos, ka tomēr ir atšķirīgi apstākļi, vai tas ir ņemot vērā šo uzņēmējdarbības virzienu, nozari, apjomu... ka pastāv šādas objektīvas atšķirības.

V.Tihonovs

Ja es drīkstu tā izteikties, tad arī starp cilvēkiem pastāv objektīvas atšķirības. Es vienkārši neņemos atbildēt uz jautājumu dziļāk.

I. Skultāne

Un vēl pēdējais jautājums. Jūs minējāt tātad, ka tiek vairāk aizskartas... tātad ārvalstu juridiskās personas, kam apgrozījums ir mazs, lai viņi tirgotos tirgos... Vai vispār ņemot vērā Ministru kabineta noteikumus par tirdzniecības kārtību tirgos, ārvalstu juridiskās personas tik vienkārši var tirgoties mūsu tirgos?

V.Tihonovs

Saskaņā ar starptautiskajām saistībām, ko uzņēmusies Latvijas Republika, tā tam vajadzētu būt, ka ārvalstu juridiskām personām, tām, ar kurām mums ir tirdzniecības līgums vai kā citādi, ir tāds pats režīms kā vietējiem uzņēmējiem. Nevajadzētu būt atšķirībām. Bet vai tā ir, vai tā nav, man šķiet, ka viņas var brīvi tirgoties.

I.Skultāne

Vai, pētot šo jautājumu, jūs neiepazīnāties arī ar šo Ministru kabineta noteikumu par tirdzniecības kārtību tirgos 5. punktu, kurš nosaka, kam tad vispār ir tiesības tirgoties Latvijas tirgū? Starp juridiskajām personām es šeit saprotu, ka tie ir Latvijā reģistrētie uzņēmumi.

V.Tihonovs

Nu tad man jānorāda, ka tā ir vēl viena pretruna, ko pieteicēji nav pamanījuši.

A.Endziņš

Paldies. Vēl ir tiesnešiem jautājumi? Ministru kabineta pārstāvim Kolova kungam ir jautājumi? Nav. Paldies.

Tiek dots vārds Ministru kabineta pārstāvim Kolova kungam lietas faktisko apstākļu izklāstam un juridiskajam pamatojumam. Un arī atgādinu jums, ka runas laiks nedrīkst pārsniegt 30 minūtes. Lūdzu!

K.Kolovs

Godātā tiesa! Es pieņemšu pieteikuma iesniedzēja pārstāvja shēmu un mēģināšu arī atspēkot viņa argumentus, ar kuriem 20 Saeimas deputāti mēģināja atrast neatbilstību Ministru kabineta noteikumos 249., ar kuriem izdarīti grozījumi 388.noteikumos.

Tātad pirmais. Par Ministru kabineta kompetenci izdot šādus noteikumus. Šie noteikumi tika izdoti Ministru kabineta iekārtas likuma 14.panta 3.daļā paredzētajā kārtībā. Tātad Ministru kabinets pieņemot pašus noteikumus 388., nav pārkāpis Ministru kabineta iekārtas likuma 14.pantu, jo jautājums par lauksaimniecības preču tirdzniecības kārtību ar likumu nav noregulēts.

Arī šie 249.grozījumi atbilst Ministru kabineta iekārtas likuma 14.pantam. Saeima 1996.gada 24.oktobrī, pieņemot Lauksaimniecības likumu, šajā likumā nav īpaši pilnvarojusi Ministru kabinetu izdot normatīvos aktus un noteikumus, kas regulētu lauksaimniecības preču tirdzniecības kārtību. Piekrītu pieteikuma iesniedzēju pārstāvja teiktajam, ka Lauksaimniecības likuma 9.panta 1.daļa nosaka, ka Ministru kabinets veic pasākumus, lai veicinātu Latvijas lauksaimniecības produkcijas ražotāju iespēju realizēt savu produkciju Baltijas valstu, pasaules un iekšējā tirgū.

Bet pieteikuma iesniedzēja apgalvojums, ka Saeima ar šo, tas ir, Lauksaimniecības likumu ir pilnvarojusi Ministru kabinetā apstiprināt noteikumus lauksaimniecības produkcijas un lauksaimniecībā izmantoto ražojumu pakalpojumu cenu un tarifu paritātes nodrošināšanai, nav saistāms ar lauksaimniecības preču tirdzniecības kārtību tirgos, ko nosaka šie MK noteikumi Nr.388 un to grozījumi.

Turklāt gribu vērst jūsu uzmanību, kas saskaņā ar Lauksaimniecības likuma 3.panta 4.punktu lauksaimniecības politikas tiesisko pamatu veido likumi par nodokļiem un nodevām, kā arī citi normatīvie akti. Tātad uzskatām, ka grozījumi Ministru kabineta noteikumos Nr.388 atbilst Ministru kabineta iekārtas likuma 14.pantam, jo attiecīgais jautājums, tieši tirdzniecības kārtība, Lauksaimniecības likumā nav regulēta.

Pārejot pie valsts interesēm. Šie grozījumi tika izdarīti, ņemot vērā praksē visvairāk konstatētos pārkāpumus tieši tirgos. Attiecīgi tirdzniecībā atklātajās tirgus teritorijās dod lielākas iespējas tirgoties bez preču uzskaites dokumentiem ar nezināmas izcelsmes precēm, kā arī iespēju pārdevējiem strādāt bez darba līgumiem. Kā rezultātā pārbaudes brīdī nav iespējams konstatēt pašu pārkāpumu, jo parādās gadījumi, ka pārdevējs, kurš pārdod, nemaz nav pārdevējs, manta nevienam nepieder, preces, ko tirgo...

... attiecīgi ieviešot slēgtos stacionāros objektus uzreiz tiek radīta piesaiste precēm pie konkrētā stacionārā objekta. Tas ir, visām precēm ir jābūt pavaddokumentiem. Līdz ar to tiek izslēgta nezināmu preču tirgošana, nezināmas izcelsmes preču tirgošana. Tiek ar darbiniekiem noslēgti darba līgumi, ar pārdevējiem šajā gadījumā, kā arī šīs preces...šīm precēm ir jāatbilst gan kvalitātei, gan atbilstošajām sanitārajām, gan fito - sanitārajām normām.

Par valsts interesēm. Uzskatām, ka nav argumentēts un vispusīgi izvērtēts pieteikuma iesniedzēju minētais, ka ar šiem grozījumiem tiek kaitēts daudzām būtiskām valsts interesēm. Pieteikuma iesniedzējs minēja zaudējumus, kas radušies Latvijas uzņēmējiem tirgojot stacionārajos tirdzniecības objektos, motivējot to ar iesniegtajām izziņām no tirgiem, no Latvijas tirgiem vairākiem, tur bija Centrāltirgus, Jelgavas tirgus, ja nemaldos, tad Daugavpils tirgus... kas ir radušies neizmantojot atklātās tirdzniecības vietas un tirdzniecības vietas zem nojumēm. Taču šeit nav minēti fakti, kā arī iesniegti aprēķini, vai ir samazinājusies šo uzņēmēju, šajā gadījumā es domāju tirgus administrējošo uzņēmējsabiedrību peļņu un apgrozījumus, ka arī nevar uzskatīt, ka minētais, tas ir, šo grozījumu rezultātā pieprasīt tirgoties no stacionāriem tirdzniecības objektiem, ir viennozīmīgi zaudējumi. Jāvērtē šie izdevumi arī kā ilgtermiņa ieguldījumi, kas tiek atspoguļoti uzņēmuma grāmatvedībā. Līdz ar to atbilstoši nodokļu likumiem tiek samazināts valsts budžetā iemaksājamo nodokļu apmērs. Tie ir attaisnotie izdevumi, amortizācija un citi.

Par uzņēmējdarbību... Vēl minēti par valsts interesēm. Kopsakarībā ir vērtējams gan valsts ieņēmumu palielinājums, gan arī pašā uzņēmējdarbības procesā nepieciešamie ieguldījumi. Un šāds kopvērtējums norāda, ka būtu par pamatojumu apgalvojumam par kaitējumu būtiskām valsts interesēm... Vēl jo vairāk, ka salīdzinot laika perioda 1999.gada pirmos deviņus mēnešus un 2000.gada pirmos deviņus mēnešus, tas ir periods, kad bija spēkā 388.noteikumi bez grozījumiem, un laiks, kad jau bija spēkā 249.grozījumi... 249.noteikumi, kas izdarīja grozījumus 388.noteikumos, ir iekasēts vairāk pievienotās vērtības nodoklis. Atsevišķas statistikas par to, kā šis nodoklis tiek administrēts tirgos, nav. Tam ir savi iemesli. Tāda uzskaitē netiek veikta, jo tirgū tirgojās pietiekoši daudz uzņēmumu, es pat teiktu, ļoti daudz uzņēmumu un katrs ir reģistrēts savā teritoriālajā iestādē, atskaites sniedz savai teritoriālajai iestādei un reti kuram uzņēmumam tikai un vienīgais nodarbošanās veids ir tirdzniecība tirgos. Tirdzniecība ir ļoti plašs profils... Tā ir gan tirgos, gan veikalos, bet atskaites par PVN netiek atšifrētas tik sīki, lai varētu veikt uzskaiti par PVN iekasēšanu tieši tirgos.

Par uzņēmējdarbību. Grozījumi 388.noteikumos, kas nosaka stingrākas prasības ar PVN apliekamajām personām, nav uzskatāmi par uzņēmējdarbības veikšanas līdztiesības principu pārkāpšanu. Atbilstoši likuma par uzņēmējdarbību 4.panta 2.daļai visi uzņēmēji jeb uzņēmumi un uzņēmēj sabiedrības savā darbībā ir līdztiesīgi. Un nav pieļaujams, ka atkarībā no īpašuma formām un veidiem tiek piemērotas dažādas nodokļu likmes un noteikumi, kā arī dažādas tiesības uz bankrotiem, ja likumi par kredītiem un nodokļiem neprasa citādi. Pašā jau nodokļu likumā par pievienotās vērtības nodokli ir paredzēta atšķirīgas prasības ar PVN apliekamajām personām un ar PVN neapliekamajām personām

Varbūt nedaudz vairāk vēsturē ejot, likums par pievienotās vērtības nodokli ir izstrādāts atbilstoši Eiropas 6.direktīvai un arī Eiropas valstīs noteikts šāds dalījums PVN maksātājiem, kuri apliekas ar PVN un kuri neapliekas. Šie 10 tūkstoši ir tuvināta summa tam. Precīzi viņa viens pret viens neatbilst, bet tas ir ļoti tuvināti tai summai.

Un šie grozījumi, kā apgalvo pieteikuma iesniedzējs, ir pretrunā Latvijas Republikas Satversmes 91.pantam. Pats, kas... citēju: visi cilvēki Latvijā ir vienlīdzīgi likuma un tiesas priekšā. Cilvēktiesības tiek īstenotas bez jebkādas diskriminācijas. Šajā pantā noteikts indivīda vienlīdzības princips attiecībā pret likumu, tas ir, indivīdiem ir vienlīdzīgas tiesības un vienlīdzīgi pienākumi, ja tie ir noteikti likumā. Līdz ar to prasība ievērot likumu nav uzskatāma par cilvēktiesību diskriminējošu un kārtību, kādā indivīds ir tiesīgs veikt uzņēmējdarbību vai saimniecisko darbību, reglamentē speciālās tiesību normas: Likums par uzņēmējdarbību, tā saucamais jumta likums, kā arī nodokļu likumi, tajā skaitā arī likums par PVN. Līdz ar to grozījumi noteikumos Nr.388 nav radījuši normatīvu bāzi atšķirīgai attieksmei pret cilvēkiem Latvijā Republikā.

Attiecībā par neatbilstību uzņēmējdarbības likuma 32.panta 1.daļas 1.punktam. Šo grozījumu mērķis bija uzlabot kārtību tirdzniecības vietās, panākt ar to efektīvāku kontroli, palielināt nodokļu ieņēmumus, nodrošināt sanitāri higiēnisko normu ievērošanu, attiecīgi regulējošo normu pozitīvo ietekmi uz tirdzniecības kārtību. Vienlaicīgi līdz ar patērētāju interešu aizsardzību uzņēmējdarbības attīstību un nodokļu ieņēmumu nodrošināšanu, ko mēs uzskatām par valsts interešu nodrošināšanu, nav pretrunā uzņēmējdarbības likuma 32.panta 1.daļas 1.punktam nosakošam, ka valsts interešu nodrošināšanai tiek noteikti uzņēmējdarbības ierobežojumi ar īpašiem likumiem un Ministru kabineta noteikumiem.

Attiecībā par fiziskām personām. Šie grozījumi Nr.249 nav radījuši normatīvu bāzi atšķirīgu pret cilvēkiem Latvijā Republikā, kā tas ir norādīts pieteikuma iesniedzēju papildinājumā. Fiziskajām personām, gan Latvijas iedzīvotājiem un fiziskajām personām Lietuvas un Igaunijas iedzīvotājiem ir vienādas tiesības realizējot pašu ražoto lauksaimniecības produkciju. Tas ir noteikts 388.noteikumu 5.punktā, attiecīgi kas reglamentē subjektu loku. Tiesīgi ir tirgoties tirgos. Apakšpunktā 5.3.1. ir noteiktas fizisko personu Latvijas iedzīvotāju tiesības ražot pašu audzēto lauksaimniecības produkciju... un šo 388.noteikumu 5.4.apakšpunktā tiek piešķirtas šādas tiesības fiziskajām personām Lietuvas un Igaunijas iedzīvotājiem, kuri realizē pašu ražoto lauksaimniecības produkciju.

Par Marakešas līgumu. Attiecīgi arī par līgumu starp Latvijas Republiku, Lietuvas Republiku un Igaunijas Republiku par brīvo tirdzniecību. Tika apstrīdēta likuma Par Igaunijas Republikas, Latvijas Republikas un Lietuvas Republikas līguma par brīvo tirdzniecību ar lauksaimniecības precēm 3.panta 2.daļa. Tas ir, pušu savstarpējā tirdzniecībā netiks ieviestas jaunas ievadmitas, nodevas ar maksājumu līdzvērtīgu efektu. Attiecīgi kā jau minēja pieteikuma iesniedzēja pārstāvis, nevar piekrist... mēs nepiekrītam izteiktajam apgalvojumam, ka stacionāro tirdzniecības objektu izdevumi ir uzskatāmi par maksājumu ar muitas maksājumu līdzvērtīgu efektu. Jo, kā ir minēts muitas likuma 1.panta 12.daļā, muitas maksājumi ir nodokļi un nodevas, ko likumā noteiktajā kārtībā iekasē muitas iestādes.

Ja mēs pieņemam faktu, ka kāda juridiska persona vai no Lietuvas vai no Igaunijas ir paredzējusi veikt tirdzniecību Latvijas vai .... nu tieši Latvijas tirgos, pirmām kārtām šādai uzņēmējdarbībai ir jāreģistrē savā pārstāvniecībā Latvijā. Viņa bez tāda aspekta nemaz nevar strādāt šeit. To jau nosaka likums par uzņēmējdarbību. Un ja šāds noteikums ir izpildīts, šāda pārstāvniecība ir reģistrēta, tad ir pietiekams pamats apgalvot, ka šim ārvalsts, Igaunijas vai Lietuvas uzņēmējam, ir pietiekoši liela interese tirgot Latvijas Republikā vai nu viņi var piedāvāt nedaudz zemākas cenas, vai viņiem vairs Lietuvā nav iespējams realizēt tik lielu daudzumu, un viņi pirms tam skatās viennozīmīgi, kādas ir cenas Latvijā, kādas ir cenas Latvijas tirgos un vai viņiem būs izdevīgi, vai viņu ieņēmumi pārsniegs zaudējumus, kas radīsies tirgojot preces Latvijas Republikā. Un šajā gadījumā viņiem nav obligāti jābūvē stacionārs tirdzniecības objekts, viņi var šādu objektu nomāt. Un par to, vai viņiem būs iespējams nomāt šādu tirdzniecības slēgto stacionāro tirdzniecības objektu, viņiem ir jāvienojas ar tirgus administrāciju. Un tirgus administrācija jau sākotnēji piedāvā savu summu, attiecīgi tiek noslēgti līgumi par vienošanos par summu, kas būs jāmaksā par nomu un to izvērtējot ārvalsts pārstāvji var pateikt, vai viņš ir ieinteresēts braukt uz Latviju tirgoties vai nav ieinteresēts.

Līdz ar to mēs neuzskatām, ka šādi izdevumi, kas arī ir vietējiem tirgotājiem, būtu uzskatāmi par maksājumiem, ar muitas maksājumiem līdzvērtīgu efektu.

Vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību. 1.pantā ir definētas vislielākās labvēlības režīma piemērošanas princips tirdzniecībā, saskaņā ar kuru dalībvalstis apņemas garantēt citās dalībvalstīs saražotai produkcijai ne sliktākus tirdzniecības apstākļus par tiem, kuri tiek piemēroti attiecībā uz jebkuru citas valsts produkciju. Fiziskajām personām, kā jau es minēju, nav noteikti ierobežojumi. Attiecīgi, kā jau es minēju, to nosaka 388.noteikumu 5.pants, kas nosaka, kas ir tiesīgi tirgoties tirgos un juridiskajām personām arī vienalga, vai Lietuvas vai Igaunijas, nav noteiktas papildus prasības savādākas, kā tās ir Latvijas uzņēmējiem.

Faktiski tas arī būtu viss.

A. Endziņš

Paldies. Kādi tiesnešiem ir jautājumi? Apsīša kungs. Lūdzu!

R. Apsītis

Man ir viens jautājums. Sakiet lūdzu, vai jūs varētu tā pavisam īsi un konkrēti pateikt, uz kādu likumu vai likumiem ir balstījies Ministru kabinets, izdodot šos apstrīdētos noteikumus, it sevišķi to apstrīdēto 1.1.punktu.

K. Kolovs

Ministru kabinets tāpat šos 249.grozījumus, kuru 1.1.apakšpunktu apstrīd Saeimas deputāti... grozīt 388.noteikumus un viņi grozīti tika tāpēc, kā jau es minēju, ņemot vērā praksē visvairāk konstatētos pārkāpumus. Tas ir, ka nebija paredzēts šis noteikums tirgoties no stacionāriem tirdzniecības objektiem. Kā arī bija arī atsauksmes par to, ka 388.noteikumu 11.punkts tomēr paredzēja savādāku diskriminējošu attieksmi attiecībā uz importētajiem augļiem.

R. Apsītis

Tātad diktēja prakse pieņemt...

K.Kolovs

Jā, prakse vairāk diktēja.

R. Apsītis

... likumi arī kādi bija pamatā?

K.Kolovs

Faktiski vairāk tika uz praksi balstīti.

R. Apsītis

Paldies.

A. Endziņš

Skultānes kundze. lūdzu!

I.Skultāne

Sakiet lūdzu, kāpēc šo noteikumu 11.punktā izņēmumu attiecinot uz tiem PVN nemaksātājiem, ir izsmeļošs dots uzskaitījums — zemnieku saimniecības, individuālais uzņēmums un tā tālāk... Vai nevar pastāvēt iespēja, ka arī, teiksim, akciju sabiedrība vai SIA, kam nav tāds apjoms un tātad ir PVN nemaksātājs, ka viņi paši audzētu, teiksim, Latvijas laukos zemenes un paši arī realizētu.

K.Kolovs

Tātad atbildot uz šo jautājumu... Gan akciju sabiedrībai, gan SIA ir vajadzīgs pamatkapitāls uzsākt savu uzņēmējdarbību. Līdz ar to ņemot vērā faktu, ka zemnieku saimniecībām, individuālajiem uzņēmumiem, individuāla darba veicējiem, fiziskajām personām nav vajadzīgs šāds kapitālieguldījums, uzsākot savu darbību, tiek pieņemts, ka tā pati barjera — 10 tūkstoši PVN — var tikt vai netikt sasniegta. Es praktiski par akciju sabiedrībām nemaz nerunājot, faktiski es nezinu

nevienu SIA, kurai apgrozījums gada laikā nerasniegtu 10 tūkstošus. Tas ir, mēnesī tas būs kaut kādi 800-850 lati.

I.Skultāne

Bet teorētiski nevar pastāvēt, ka ir kāds SIA, kas pats ražo, savu produkciju grib realizēt un tomēr viņam šis apjoms un nav ar PVN apliekams.

K.Kolovs

Teorētiski var pastāvēt. Bet praktiski es domāju, ka nē.

A.Endziņš

Paldies. Ušackas kundze. Lūdzu!

A.Ušacka

Tā, man ir jautājums. Pieteikuma iesniedzējs apgalvo, ka Lietuvā, Igaunijā likumdošana, kas regulē šos jautājumus, nenosaka šos ierobežojumus. Arī attiecībā uz citām Eiropas valstīm nav šie ierobežojumi, kaut gan nav arī lietā pierādījumi uz likumdošanu, bet nu, teiksim, pamatojoties uz deputātu pieredzi komandējumos, kāpēc Latvija noteica tādu atšķirīgu pieeju tomēr izdodot apstrīdēto tiesību normu. Kaut vai salīdzinājumā ar Lietuvu un Igauniju. Vai šī atšķirība ir tik lieta, ka nevar iekasēt šo nodokli? Kāpēc Lietuvā un Igaunijā var iekasēt, nenosakot šos ierobežojumus?

K.Kolovs

Man būs grūti atbildēt uz šo jautājumu, par cik es nezinu, vai ir pētīts un cik... ja ir pētīts, tad cik dziļā ir Lietuvas un Igaunijas pieredze šajā jomā. Mēs vadījāties pēc mūsu noteikumiem 388. un pēc likuma par Igaunijas, Latvijas un Lietuvas Republikas līgumu par brīvo tirdzniecību ar lauksaimniecības precēm, kurš paredz vienādus nosacījumus tirgotājiem gan no Latvijas, gan no Igaunijas un Lietuvas, lai nebūtu diskriminējoša faktora. Par to, kāda ir tirdzniecība, kā notiek tirdzniecības administrēšana un nodokļu administrēšana Igaunijā un Lietuvā, man būs grūti atbildēt.

A.Endziņš

Man būtu jautājums. Zināmā mērā saistīts ar Ušackas kundzes jautājumu. Jūs savā runā minējāt, ka slēgtie objekti, tas nozīmē to, ka līdz ar to ir it kā preses piesaiste pie slēgta objekta. Kā jūs saprotat un tulkojat šo slēgto objektu? Ka tā ir celtne ar četrām sienām, jumtu jeb arī, teiksim, tirgus teritorija? Tā nav slēgts objekts?

K.Kolovs

Tirgus teritorija nav slēgts objekts, atklātā tirgus teritorija. Tāpēc ir noteikta slēgtā un atklātā... Ir atrunāts, kas ir... Tirgus ir norobežota teritorija, bet tā nav slēgta un...

A.Endziņš

Bet tieši man šis jautājums ir kontekstā, lūk, ar šo te slēgto. Jūs sakāt, ka tas ir preces piesaiste. Ka tas ir tād šis slēgtais tirgus objekts, tur ir administrācija, atbildīgas personas un tā tālāk. Vai tirgū, kurš arī ir sabiedrība ar ierobežotu atbildību vai akciju sabiedrība, nav šīs atbildīgas personas?

K.Kolovs

Ir atbildīgās personas, bet viņām, šīm atbildīgajām personām, nav noteikta atbildība. Līdz ar to tād viņas nav atbildīgās amatpersonas par precī, kas atrodas tirgus teritorijā, kura nevienam nepieder. Tā ir... ja prece ir kaut kādās konkrētās tirgus noliktavās, ja ir veikala noliktavās, šai precei ir jābūt pavaddokumentiem, kas apliecina viņas izcelsmi. Tās ir pavadzīmes vairāk vai mazāk.

A.Endziņš

Bet vai tas nevarētu būt saistīts ar to, ka ja grib kādu precī tirgot tirgū, ka ir vajadzīgi arī izcelsmes dokumenti? Acīmredzot tirgotājam tāpat ir šī tirgus nodeva jāmaksā un vai šeit jautājums nav saistīts tikai ar to, lai šajā tirgus teritorijā, tur, kur šī tirdzniecība ar lauksaimniecības precēm varētu notikt, ir nodrošināta, teiksim, ar elektrības pievadu, lai varētu izmantot elektroniskos kases aparātus...

K.Kolovs

Stacionārie objekti ir nodrošināti ar to pašu elektrību, lai varētu izmantot kases aparātus.

A.Endziņš

Jo katrā gadījumā šeit Ušackas kundze minēja, ka deputāti komandējumos ir bijuši, mēs arī esam bijuši komandējumos un atsaucoties uz Eiropas Savienības direktīvām ir pietiekami daudz gan tirgi, gan uz ielām ir tirdzniecības vietas, tur gan ir visas šīs tirdzniecības vietas nodrošinātas ar kases aparātiem. Bet tie nebūt nav tādā izpratnē, kā slēgti tirdzniecības objekti. Jūs velkat paralēles ar Eiropas Savienību...

K.Kolovs

Es paralēles vilku ar Eiropas Savienību attiecībā uz likumu par PVN, ka tas ir izstrādāts atbilstoši Savienības prasībām.

A.Endziņš

Bet ja PVN... tad es saprotu, ka tas ir saistīts ar to, ka tiek fiksēts, kas tiek pārdots, cik tiek pārdots, par kādu cenu... Tātad šī sistēma ir mazliet savādāka.

K.Kolovs.

Fiksēts.... nu, protams, ir fiksēts šis nodokļu ieņēmums. Attiecīgi šo grozījumu viens no mērķiem ir nodokļu administrēšanas funkciju nodrošināšana. Attiecīgi tas ir, teiksim, no kontroles funkcijas. Vai precei ir pavaddokumenti. Ja viņai ir pavaddokumenti, tātad viņa nav nezināmas izcelsmes, ne kontrabandas... es vairāk runāju par šā dokumenta... tātad viņai ir zināma izcelsme, viņa nav kontrabandas, par viņu tiek maksāti nodokļi. Kases aparāts. Vai tiek reģistrēts šis pirkums kases aparātā, kas arī ir nodokļu administrēšana. Vai... ir stacionārs kiosks... vai ir darbinieks, kas strādā, kas pārdod šos... vai viņam ir noslēgts darba līgums, vai tiek maksāts viņa sociālais nodoklis, arī iedzīvotāju ienākuma nodoklis. Atklātā tirgus teritorijā katrs pārdevējs, tas jau arī no prakses izriet, katrs pārdevējs, kurš nav izsitis čeku vai kaut ko tādu, viņš var vienkārši pateikt: mani te palūdza pastāvēt, es nezinu, es neko nezinu. Un viņam pierādīt pretējo faktiski nav iespējams. Ja pārdevējs ir stacionārā kioskā, viņš nevar... viņam nav nekāda pamata pateikt, ka es te vienkārši stāvu un man kaut kāds atnāca un palūdza, lai es pastāvu šeit. Nav iespējams izvairīties tieši no pārkāpumiem tirdzniecībā šajā gadījumā vairāk no administratīviem pārkāpumiem.

A.Endziņš

Paldies. Čepānes kundze. Lūdzu!

I.Čepāne

Man būtu jautājums par šīm pašām valsts interesēm runājot. Jūs atbildes rakstā un arī šodien jūs uzstājoties seciniet, ka valsts nevarēja tikt galā ar pārkāpumiem: ar kontrabandu, pārbaudi, negodīgu konkurenci, uzskaiti, nodokļu administrēšanu un tāpēc valsts izdeva noteikumus, tātad apstrīdēto normu un visus piesaistīja dārgām būdām. Tātad valsts ir atzinusi, ka viņa savādāk nevar rīkoties. Jūs atbildē Apsīša kungam teicāt, ka balstoties uz praksi tāda norma pieņemta. Bet kā jurists, kā jūs teiktu, jo izdodot Ministru kabineta noteikumus, izdodot grozījumus tajā, ir jāpamatojas arī uz noteikto kārtību. Un mans jautājums ir papildinot Apsīša kunga: kāds normatīvais akts tad regulē šo kārtību, kā Ministru kabinets ir tiesīgs izdot noteikumus.

KKolovs

Ar Ministru kabineta iekārtas, protams.

I.Čepāne

Un sīkāk?

KKolovs

14.pants.

I.Čepāne

Un pamatojoties uz kuru tad tika izdoti tie grozījumi?

KKolovs

Uz 14.panta 3.daļu.

I.Čepāne

Paldies.

A.Endziņš

Skultānes kundze. Lūdzu!

I. Skultāne

Sakiet lūdzu, vai Lietuvas vai Igaunijas iedzīvotājs, kurš grib atbraukt uz Latviju un tirgū iztirgot savu paša ražoto, teiksim, gurķu kravu vienreizēji, vai viņš ir pēc mūsu likumdošanas ar PVN apliekamā persona vai nav.

KKolovs

Nav. Jo tik un tā tiek formēta deklarācija, ja viņš ved uz Latviju... Formēta deklarācija un deklarācijā tiek rakstīts apjoms iekšā. Un no apjoma ir iespējams secināt, vai viņš ir vai nav apliekams ar pievienotās vērtības nodokli.

I.Skultāne

Bet vai attiecībā uz šīm ārvalstu personām nav citi noteikumi vai pastāv tie paši, kas ir pēc apjoma? Jo likumā par PVN 3.pantā teiksim, ir minēts, ka ja ārvalstu persona Latvijas Republikā nav izveidojusi reģistrētu pastāvīgo pārstāvniecību, bet iekšzemē veic vienu vai vairākus ar nodokli apliekamus darījumus, tiek reģistrēta... tātad viņa tiek reģistrēta kā nodokļu maksātāja. Un 3.panta 10.daļa būtībā min tātad, ka neatkarīgi no apliekamo pakalpojumu vērtības ja tātad šī ārvalsts fiziskā vai juridiskā persona sniedz iekšzemē vienu vai vairākus ar nodokli apliekamos pakalpojumus, tad viņa reģistrējas. Vai tas ir kādi citi gadījumi?

KKolovs

Šajā gadījumā likumā par PVN terminos jau ir noteikts, kas ir preču piegāde un kas ir pakalpojumu sniegšana. Preču piegāde ir noteikts, ka ir darījums, kas izpaužas kā īpašuma tiesību uz lietu nodošana citai personai. Savukārt pakalpojumu sniegšana ir darījums, kas nav preču piegāde šā panta 2.punkta izpratnē. Tātad, te ir minētas tādas lietas kā nemateriālu īpašumu pārdošana, saistībā no kādas darbības... noma... tas izslēdz šo... un pašu preču piegāde. Tas ir attiecināms uz personām, kas sniedz pakalpojumus vai veic preču piegādi.

I.Skultāne

Te 10.punkts ir pakalpojumi. Bet tātad būtībā šim Lietuvas iedzīvotājam tad viņš veic preču piegādi un viņam nav jāreģistrējas?

KKolovs

Tad viņam nav jāreģistrējas.

A.Endziņš

Ušackas kundzei ir jautājums. Lūdzu!

A.Ušacka

Mans jautājums būtu... Izdodot šo apstrīdēto tiesību normu, cik saistošs ir Ministru kabinetam šis lauksaimniecības likums? Vai vajag ņemt vērā šo Lauksaimniecības likumu un konkrēti 10.pantu, 4.daļu, ko var darīt Ministru kabinets? Jo faktiski tas ir viens no galvenajiem jautājumiem, vai Ministru kabinets ir darbojies kompetences ietvaros.

K.Kolovs

Mēs uzskatām, ka šis Lauksaimniecības likums deleģē Ministru kabinetu izdot... tas būs atbilstoši Ministru kabineta iekārtas likuma 14.panta 2.daļai. Šajā gadījumā Ministru kabinets ir izdevis grozījumus iekārtas likuma 14.panta atbilstoši 3.daļai uzskatot, ka lauksaimniecības likums nevadot sfēru, tas ir, tirdzniecības kārtību tirgos. Mēs uzskatām, ka nav pārkāpts deleģējums šajā gadījumā.

A.Ušacka

Tātad viss pārējais, kas ir likumā, tas neattiecas uz tirgiem? Tas neaptver.

K.Kolovs

Ne gluži viss pārējais, bet tieši tirdzniecības kārtību. Lauksaimniecības likums nereglamentē tirdzniecības kārtību.

A.Endzinš

Vai ir tiesniešiem jautājumi? Nav. Saeimas deputātu pārstāvim? Lūdzu!

V.Tihonovs

Man būs daži jautājumi. Sakiet lūdzu, jūs pamatojāt... kā viens no jūsu pozīcijas pamatojumiem ir šī te administrēšanas, tā teikt, problēma. Sakiet lūdzu, vai tirgotāji vai arī šie te zemnieki, tātad jebkura persona, kas tirgojas tirgos, vispār ievēro šos Ministru kabineta noteikumus dotajā brīdī? Ja es drīkstu papildināt, tad es pats pagājušo nedēļu tur gāju un man likās, ka tur Centrāltirgū joprojām kā vienmēr viņi tirgojas ne tajās slēgtajās būdās... ne tur mandarīni, ne tur bumbieri, tie visi bija zem klajas debess. Tāpēc es tā jautāju.

K.Kolovs

Gan ievēro, gan neievēro. Statistikas, cik procentu ievēro un cik neievēro, tādas statistikas nav.

V.Tihonovs

Līdz ar to jūs laikam arī nevarēsiet pateikt, cik ir iekasētas kaut kādas soda naudas vai uzlikti šie te administratīvie sodi par neievērošanu vai nodokļu nesamaksāšanu, cik ir piedzīta par labu valstij vai nepiedzīta tieši dēļ šo noteikumu neievērošanas.

K.Kolovs

No noteikumu neievērošanas... Nevar viennozīmīgi pateikt... nevar viennozīmīgi veikt uzskaiti saistībā ar šo noteikumu neievērošanu, jo, kā jau es teicu, noteikumi tirgoties no stacionāriem tirdzniecības objektiem paredz veselu ierobežojumu... palīdz administrēt vesela virkne, teiksim, priekšnosacījumi. Tas ir: pavaddokumenti, čeku izsniegšana, reģistrēšana aparātā, uzņēmējdarbības reģistrēšanās... arī darba attiecības.

V.Tihonovs

Paldies. Es gribētu tomēr vēl vienu precizējošu jautājumu, lai gan man liekas, ka jūs jau daļēji atbildējāt. Sakiet lūdzu, vai jūs varat paskaidrot, cik tieši pēc šiem te, es tā atļaušos nosaukt, aizliedzošajiem grozījumiem, ir iekasēti šie te nodokļi. Cik tieši vairāk viņi ir iekasēti?

K.Kolovs

Tieši nevaru... nav tādas maksimas. Tādu arī praktiski nav iespējams sniegt.

V.Tihonovs

Es šodien iesniedzu tiesā tātad Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora šo te rakstu. Nu viņš saka, ka pievienotās vērtības iekasēšanā problēmu neesot. Sakiet lūdzu, kā jūs varētu tomēr paskaidrot kā Ministru kabineta pārstāvis, kādas ir īsti tās problēmas, ja reiz Valsts ieņēmumu dienesta vadītājs saka, ka nu vispār neesot problēmas. Kādas īsti ir tās problēmas tieši tirgos?

K.Kolovs

Varbūt es izvēršīšu savu atbildi sākot ar to, ka es pats strādāju Valsts ieņēmumu dienestā.

V.Tihonovs

Vēl jo vairāk. Es tāpēc arī...

K.Kolovs

Komentēt vadītāja teikto... Man būs grūti komentēt patreiz.

V.Tihonovs

Jā, paldies.

Nedaudz par Lauksaimniecības likumu. Sakiet, vai jūs... es jau iepriekš atvainojos, tiesa jau uzdeva nedaudz līdzīgus jautājumus, bet tā bišķi precizējoši, lai es arī saprastu. Vai jūs uzskatāt, ka šie te augļi, ogas, dārzeņi ir lauksaimniecības produkti vai nav? Kā jūs uzskatāt?

K.Kolovs

Nenoliedzami, ir.

V.Tihonovs

Viņi ir, ja. Paldies.

Sakiet lūdzu, kā veicot šo te nodokļu administrēšanu un arī citus izpildvaras pienākumus... kā tiek atšķirta tīri praksē šī te pašu ražotā produkcija no tādas, ko viņi kā starpnieki pārdod šie te tirgotāji. Es kāpēc uzdošu jautājumu, jo mums zināmais Lauksaimniecības likums pasaka, ka Ministru kabinets veic pasākumus, lai veicinātu produkcijas ražotāju iespēju realizēt savu produkciju. Un tiesa bija uzdevusi arī man jautājumu, kā var šo te pašražoto produkciju atšķirt no starpniecības produkcijas?

K.Kolovs

Nu atšķirt to praktiski nav iespējams. Produkti ir vienādi. Vienīgi pēc izcelsmes dokumentiem. Attiecīgi, ja viņi tiks pārdoti, viņiem būs klāt pavadzīme, ja viņi netiks pārdoti, tādā gadījumā viņiem būs pašvaldības... ja es nemaldos, tad pašvaldības izziņa par to, ka zemnieku saimniecība jeb fiziska persona veic darbības, kuras rezultātā tiek radītas lauksaimniecības preces.

V.Tihonovs

Man tikai vēl divi jautājumi. Sakiet lūdzu, vai šie te Igaunijas un Lietuvas iedzīvotāji, kas realizē šo te pašu tirgoto produkciju, cik es sapratu no iepriekšējās atbildes uz uzdoto tiesas jautājumu, tātad viņi nav PVN maksātāji. Kas notiek tad, ja viņiem šī te gurķu krava ir virs šiem te 10 tūkstošiem latu? Viņiem ir jāmaksā PVN? Viņi kļūst vai viņi nekļūst par maksātāju?

K.Kolovs

Viņi kļūst par maksātāju. Bet man būs grūti tagad atbildēt izsmeļoši uz šo jautājumu... kādā kārtībā...

V.Tihonovs

Un pēdējais jautājums. Vai ārpus šīm te administrēšanas problēmām, vai vēl ir kādas valsts intereses, kuras Ministru kabinets gribēja ievērot vai aizstāvēt pieņemot šādus te grozījumus?

K.Kolovs

Es nevaru iesniegt oficiālu informāciju, bet teiksim, kaut vai patērētāju intereses. Šajā gadījumā tās ir kādas.... sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumi, teiksim, kuriem ir liels apjoms, piemēram, LIDO, viņiem dienā aiziet liels daudzums, ja nemaldos... iet runa par kartupeļiem... līdz šiem grozījumiem uz tirgus nebija iespējams nopirkt tonnu jeb 3 tonnas kartupeļus ar pavaddokumenti. Fiziski nebija iespējams, jo preces bija, bet pavaddokumentu nebija. Līdz ar to šis uzņēmējs, kurš iepērk produktus, lai nodrošinātu savu uzņēmējdarbību, viņš nevarēja likt attaisnojuma dokumentus, kā izdevumu dokumentus grāmatvedībā, tā rezultātā uzņēmumam tika nodarīti zaudējumi. Tas būtu viens no piemēriem.

V.Tihonovs

Tad man no šīs atbildes tomēr vēl divi apakšjautājumiņi. Sakiet lūdzu, vai tad... tad sanāk, ka pēc šādu noteikumu pieņemšanas tagad LIDO var nopirkt 3 tonnas kartupeļus ar pavaddokumenti?

K.Kolovs

Jā, tagad viņi var to izdarīt tāpēc, ka tiek tirgots no stacionāriem objektiem, kuri ir reģistrējušies uzņēmumi, kuri pārdod...

V.Tihonovs

Paldies.

A.Endziņš

Paldies. Tiesnešiem ir jautājumi? Nav.

Līdz ar to paziņoju, ka lietas izskatīšana pēc būtības ir pabeigta. Un pirms mēs atklājam tiesu debates, pasludinu pārtraukumu uz 15 minūtēm.

(Pārtraukums)

A. Endziņš

Uzsākam tiesu debates. Kā pirmajam vārds tiek dots pieteikuma iesnieguma pārstāvim Tihonova kungam. Cik jums būs vajadzīgs laiks debatēm?

V.Tihonovs

Es varētu lūgt kādu pusstundu... Centīšos būt īsāks.

A.Endziņš

30 minūšu ietvaros. Un Ministru kabineta pārstāvim...? Lūdzu!

V.Tihonovs

Es gribētu pieturēties pie tādā sākotnēji izteiktās shēmas, kam arī piekrita apstrīdētās institūcijas izdotā akta pārstāvis un tādēļ gribu sākt ar šo, manuprāt, ļoti svarīgo jautājumu par

Ministru kabineta kompetenci un tiesībām izdot attiecīgu normatīvu aktu, kas ir ietverti grozījumu formā.

Ņemot vērā, ka tās ir debates, es mēģināšu arī uzreiz sava viedokļa pamatošanai īsi nocītēt attiecīgos normatīvos aktus.

Un pie pirmā jautājuma tādā, kā jau tika atzīmēts, ir svarīgs un nozīmīgs likums, kas saucas Lauksaimniecības likums. Un tādā 1.panta 3.punkts — par termiņiem šī likuma izpratnē nosaukts, ka lauksaimniecības produkcija ir augu vai dzīvnieku valsts produkcija, ko patērē sākotnējā veidā

vai pēc pirmapstrādes pārdod nepārstrādātā veidā vai izmanto kā izejvielu pārtikas produktu un citu izstrādājumu ražošanā. Ražotājs ir fiziskā un juridiskā persona.

Un uzreiz pie šī te pirmā citētā teikuma atzīmēšu, ka nav nekādu šaubu, ko mums apstiprināja arī Ministru kabineta pārstāvis, ka augļi, ogas un dārzeņi arī Ministru kabineta prāt ir uzskatāmi par lauksaimniecības produkciju, tādēļ es pāriešu tālāk pie likuma 2.panta, kas ir likuma mērķi un uzdevumi.

Un tā tad likuma uzdevums ir radīt priekšnoteikumu, kur viens no tiem ir lauksaimniecības produkcijas tirgus regulēšanas pamatprincipu, es atļaujos pasvītrot, pamatprincipu īstenošana. Šis likums ir diezgan garš un diezgan plašs. Atzīmēšu, ka tā tad Saeima ir pieņēmusi arī trešajā lasījumā jau kārtējo likumu... nu ne kārtējo, bet likuma grozījumus un šinī te pamattekstā ir atrodamas vairākas vietas, kurās ir speciāli Ministru kabinetam uzdots izstrādāt attiecīgu normatīvo bāzi, lai attiecīgi ievērotu kādu pasākumu un tas ir 9.panta 1.daļa — Ministru kabinets veic pasākumus, lai veicinātu ... atkal uzsveru vārdu “veicinātu”, iespēju realizēt savu produkciju iekšējā tirgū.

Nākamais, tas ir pie šie te deleģētajiem jautājumiem, ir 10.pants. 3.daļa — uzdod un atļauj Ministru kabinetam katru gadu noteikt tirgus intervences noteikumus un savukārt 4.daļa, kas ir svarīga mūsu lietā, ir tā tad... Ministru kabinets apstiprina noteikumus lauksaimniecības produkcijas un lauksaimniecībā izmantoto ražojumu un pakalpojumu cenu un tarifu paritātes nodrošināšanai. Manuprāt, pie šīm te pakalpojumu cenām tarifu paritāte, kas ir šo te savstarpējo attiecību sabalansēšana, nodrošināšana, nu tieši regulē visu šo te nozari — gan kārtību tirgos, gan veikalos, vienalga kur, galvenais, lai tiktu izpildīts šis te uzdevums par šo te paritāti.

Man ir jāatvainojas, ka pārstāstot pieteikuma būtību es sākotnēji nevērsu godājamās tiesas uzmanību un arī Ministru kabineta pārstāvja uzmanību uz vēl vienu Saeimas likumu, kas saucās Pārtikas aprites uzraudzības likums. Un šis arī ir ļoti interesants likums, jo viņa... atkal citēšu tikai terminus: pārtika ir viss, kas paredzēts cilvēka patēriņam uzturā vai uztura sagatavošanai un tā tālāk... Un 6.punkts — pārtikas aprite: visi posmi, ko iziet pārtika līdz patērešanai ieguve, apstrāde, sagatavošana, pārstrāde, ražošana, iesaiņošana un tamlīdzīgi, tajā skaitā ir norādīta arī izplatīšana. Un likuma mērķis un darbības sfēra 2. pantā ir noteikts, ka šis likums ir... šī likuma mērķis ir nodrošināt kvalitatīvas un cilvēku veselībai, dzīvībai un videi nekaitīgas pārtikas apriti, novēršot risku, veicinot tirdzniecību. Arī šinī likumā ir tikai divas vai trīs vietas, kur Ministru kabinets tiek pilnvarots un viņam deleģēta tiesība izdot normatīvos aktus, līdz ar to, manuprāt, ir acīmredzami, ka šī nozare, varam mēs viņu saukt gan lauksaimniecības nozare, gan augļi, ogas, dārzeņi, kas arī ir izdalīti, ir pietiekoši regulēti ar diviem likumiem. Saeima ir izteikusi precīzi savu gribu un manuprāt ir saprotams, kādai jābūt šai regulācijai un Ministru kabinetam nebija nekādu tiesiska pamata pieņemt tādu kā prezumpciju, ka šis likums neregulē tieši kārtību tirgos. Saeima ir aizrādījusi, ka visai nozarei ir jābūt noregulētai tādējādi, kā tas ir norādīts likumos un ne citādi un nav Ministru kabinetam pamata tagad teikt, ka tomēr kārtība tirgos ir jāregulē kaut kā savādāk.

Līdz ar to Ministru kabineta atsaukšanās uz Ministru kabineta iekārtas 14.panta 3.daļu par to, ka ja jautājums nav noregulēts, viņš ir tiesīgs izdot attiecīgus noteikumus, nav pamatota un ir pretrunā šiem manis iepriekš citētajiem likumiem — Lauksaimniecības likumam un Pārtikas aprites uzraudzības likums. Manuprāt arī tīri no teorijas nav pieļaujama šāds mēģinājums iedibināt praksi, ka izpildvara mēģina izdalīt kaut kādu jautājumu no likumdevēja varas un tagad nu sāk viņu regulēt. Šis ir ļoti tāds jūtīgs jautājums. Pie tam jāatzīmē, ka lauksaimniecība pati par sevi ir ļoti jūtīgs jautājums, vairākas Eiropas Savienības valstu vadības ir jau kritušas dēļ šīs te nepareizas regulēšanas šajā te nozarē un tagad izpildvaras pieņemtie grozījumi noteikumos arī ir radījuši nepareizu priekšstatu par Saeimu, par Saeimas deputātiem, jo gan šie tirgotāji, gan zemnieki nez kādēļ uzskata, ka vainīga pie visa ir likumdevēju vara un pieņem, ka arī vēlēšanas varētu būt tāda kā atbalss tam visam.

Tātad pie pirmā jautājuma... es nepateicu, gribu arī paskaidrot, ka Saeima bija ar likumu pilnvarojusi Ministru kabinetu veikt pasākumus, lai veicinātu šīs lauksaimniecības produkcijas ražotāju iespējas realizēt produkciju, pie tam vēl iespēju realizēt, un Saeima bija speciāli pilnvarojusi Ministru kabinetu apstiprināt noteikumus lauksaimniecības produkcijas un lauksaimniecībā izmantoto... pakalpojumu cenu un tarifu paritātes nodrošināšanai. Nekādu

citu attiecīgu vairāk pilnvarojumu nebija, un Ministru kabineta atsaukšanās uz to, ka šis jautājums neesot noregulēts, nav pamatota.

Nākamais bija šis te būtiskais jautājums par uzņēmēju jeb par uzņēmējdarbības ierobežošanu kā tādu. Tātad, kā lietā jau tika citēts, likuma par uzņēmējdarbību 4.pants atļauj ar likuma vai Ministru kabineta noteikumiem ierobežot kādu no uzņēmējdarbības veidiem, ja to prasa valsts intereses. Šodien gan pēc pieteicēju norādītajiem apsvērumiem, gan uzklusot Ministru kabineta pārstāvi, ir secināms, ka vienīgā Ministru kabineta motivācija un vienīgā, ja to tā var nosaukt, valsts interese ir nodokļu administrēšanas uzlabošana. Pirmkārt, jau jautājums ir, vai tā ir valsts interese. Manuprāt tā ir izpildvaras funkcija un atbildība iekasēt pareizi nodokļus. Valsts ieņēmumu dienesta direktors apliecina, ka pievienotās vērtības nodokļa iekasēšanā problēmu vairāk vai mazāk mums nav. Attiecīgās Ministru kabineta institūcijas pārstāvis nevienu citu argumentu nu pamatot manuprāt nevar. Kā jau es atzīmēju iepriekš, es uzskatu, ka Ministru kabineta... Ministru kabinetam ir jāpierāda tas, kura valsts interese ir ievērota vai kura valsts interese ir nodrošināta un jānorāda, kāds tad tam visam ir pamats. Tiesā ir iesniegts šis te Ministru kabineta atbildes raksts, kurā ir norādīts, ka pievienotās vērtības nodoklis ir iekasēts vairāk, lai gan šodien mēs dzirdējam, ka par pievienotās vērtības nodokļa iekasēšanu attiecībā uz tirgiem neviens nemaz nezina, jo attiecīgas uzskaites nav, attiecīgas kontroles, ziņas par tādām kontrolēm arī nav, kā mums paskaidroja Ministru kabineta pārstāvis, līdz ar to man ir ļoti lielas šaubas, ka patiesībā šāda veida valsts intereses nemaz nebija vēlme nodrošināt un tādu nemaz nav. Tiesas materiālos ir atrodami šo noteikumu un arī grozījumu noteikumos pieņemšanas dokumenti, tas ir ministriju vēstules un Ministru kabineta protokola lēmumi, no kuriem ir skaidri redzams, ka noteikumu grozījumu ir pieņemti lielā steigā. Ekonomikas ministrija, ja es nemaldos, pat bija teikusi, ka viņa nevar paust viedokli, jo tā ir ļoti liela steidzamība. Tātad uz pieņemšanas brīdi nebija nekādas šāda veida motivācijas un šodien, ko mēs dzirdējam par administrēšanu, manuprāt nav nekādi pamatoti un arī, ja drīkst atzīmēt, neiztur kritiku, jo izpildvara nav veikusi nekādu uzskaiti par šo jautājumu. Mēs pat nezīnām, vai šie te... vai vispār šis te PVN, kas ir palielinājies, vispār attiecas uz tirgiem.

Es izteicu tādu kā nosacītu apgalvojumu, ka viena no iespējamībām, ka tiek, ja tā drīkst atzīmēt, lobētas lielo patērētāju jeb lielo tirgotāju intereses, nu to es arī šodien dzirdēju, ka tādām uzņēmumiem kā LIDO, viņam, lūk, esot problēmas iepirkt kartupeļus ar pavadzīmēm, tādēļ ir pieņemti šādi noteikumi. Manuprāt, tas laikam ir arī viens no reālākajiem pamatojumiem, kas nu nekādi nav valsts intereses, tas ir viena uzņēmuma, iespējams, ka tādi ir vairāki... uz ko arī deputātiem bija tādas aizdomas. Šodien tas ir apstiprinājies un nekādas citas valsts intereses es tā arī nedzirdēju.

Nākamais jautājums bija tāds par uzņēmēju jeb šo te cilvēku gan kā juridisko, gan kā fizisko personu diskriminācija. Tātad tie skatījumi šeit ir dažādi, jo visur spēlē lomu šis te PVN likme: ja ir 10 tūkstoši sasniegti, tad ir jātirgo tirdzniecības objektā slēgtajā, ja 10 tūkstoši nav sasniegti, tad es varu tirgot jebkurā vietā tajā tirgus teritorijā, neizmantojot šo te stacionāro tirdzniecības objektu. Tādējādi tas jau ir, ja skatās Latvijas Republikas šos te cilvēkus, kas ir Latvijas Republikā, tajā skaitā arī juridiskās un fiziskās personas, tātad manuprāt ir skaidri izteikta diskriminācija, ka izmantojot savas tiesības uz uzņēmējdarbību, kas ir noteikts likumā par uzņēmējdarbību 4.pantā, persona, ja viņa sasniedz kaut kādu apmēru, viņa šo uzņēmējdarbību drīkst veikt tikai vienā vietā, savukārt personas, kas nav sasniegušas, drīkst veikt viss kaut kur. Manuprāt šādi noteikumi tieši pavērsīs to situāciju uz pretējo, ka liela daļa šo te subjektu centīsies nenasniegt tos 10 tūkstošus un tad nodokļi tiks iekasēti vēl mazāk. Bet es jau tagad pārgāju pie tām interesēm...

Tātad par to diskrimināciju starp Latvijas Republikas šiem te iedzīvotājiem, fiziskajām personām un juridiskajām personām ir šeit saredzama. Tā ir pretrunā Satversmes 91.pantam un tas ir pretrunā likumam par uzņēmējdarbību 4.pantā noteiktajam šim te uzņēmējdarbības līdztiesības principam.

Otrs jautājums pie šīs diskriminācijas bija Igaunijas un Lietuvas Republikas iedzīvotāju tiesības tirgoties Latvijas... ir svarīgi atzīmēt... pierobežas teritorijā, jo Ministru kabineta noteikumā ir vismaz trīs punkti, kas regulē šo jautājumu, tas ir, 5., 17. un šie te izdarītie grozījumi. Un tātad noklausoties Ministru kabineta pārstāvja viedokli, es saprotu, ka šeit ir atkal apstiprinājusies diskriminācija. Un tas ir: Lietuvas vai Igaunijas iedzīvotājs, ievēdot šeit savu produkciju kaut vai, tātad A variants, virs 10 tūkstošiem latu, viņš no vienas puses it kā kļūst par PVN maksātāju, no otras puses, cik man zināms, praksē viņš parasti saka, ka tā ir lauksaimniecības produkcija, tie nav augļi, ogas un dārzeņi, tāpēc man nav jāmaksā... B variants: pārsniedzot šos te 10 tūkstošus, šie te iedzīvotāji saka, ka mums ir speciālais uz mums attiecināmais 17. punkts Ministru kabineta noteikumos, kuri pasaka, ka mēs drīkstam tirgoties bez kases aparātiem un jebkurā vietā pierobežas tirgū. Tātad vietējais zemnieks, kas grib tirgoties pierobežas tirgū, vai kāda zemnieku apvienība, kā tas arī mēdz gadīties, viņiem ir jāievēro šīs te būdas. Lai gan ir jāatzīmē, ka par to PVN maksāšanu un stāšanos uzskaitē un par to piemērošanu vai nepiemērošanu līdz 10 tūkstošiem, manuprāt par tiem Lietuvas un Igaunijas iedzīvotājiem jebkurā variantā tas jautājums ir tāds neskaidrs, jo praksē viņu var regulēt gan tā, gan citādi. Bet virs 10 tūkstošiem viņiem tātad ir tā atruna, ka viņi... tieši tie iedzīvotāji tirgoties var tajās pierobežas zonās, jo par to ir 17.punkts, kas ir pretējs atkal šiem te... Grozījumi pasliktina mūsu iedzīvotāju statusu attiecībā par šo te 17.punktu, kas atļauj tirgoties Lietuvas un Igaunijas Republikas iedzīvotājiem.

Un tātad priekšpēdējais jautājums bija tas, ka attiecībā uz juridiskajām personām, kas vēlas no Igaunijas vai Lietuvas tirgot produkciju šajos te Latvijas tirgos, viņām ir tātad sasniedzot šos te 10 tūkstošus latus ir vai nu jānomā šīs te tirdzniecības būdas... būves, atvainojos, jānomā būves vai nu pašiem viņas ir jāceļ. Kā mums apstiprināja Ministru kabineta pārstāvis, būves ir tātad slēgtas, ar pamatiem, jumtu, sienām, ar elektrības pievadu, saskaņā ar Ministru kabineta higiēnas noteikumiem tur ir jābūt arī šiem te... jānodrošina temperatūra attiecīga, gaisa relatīvais mitrums, jābūt ventilācijai. Manuprāt, ir acīmredzami, ka nu šādas te būves celtniecība nu nekādi nevar maksāt mazus līdzekļus. Viņi ir salīdzinoši lieli. Jautājums ir, cik lieli. Mums ir viena izziņa, kas rāda, ka tie ir pāri par 2 tūkstošiem latu. Nu, par to man ir grūti spriest, bet noteikti šie ir salīdzinoši ievērojami līdzekļi. Un tas ir pretrunā ar šo te brīvās tirdzniecības līgumu starp Lietuvu, Igauniju un Latviju, kas nosaka, ka kopš šī līguma pieņemšanas un ir pieņemts lēmumā un apstiprinot to ar likumu, nedrīkst piemērot šādus te maksājumus, kas varētu būt līdzvērtīgi muitas maksājumiem. Kā jau es norādīju iepriekš, ja juridiskā persona vēlas realizēt savu gurķu kravu vērtībā 11 tūkstoši latu,

viņai ir automātiski vai nu jāsedz nomas maksa, vai nu jāceļ šāda te būve, ja viņa tur grib tirgot, protams, pati saviem spēkiem, kaut kur tirgū. Tas manuprāt ir ierobežojums tādējādi, ka tiek prasīts papildus maksājums un ko var pielīdzināt muitas maksājumam.

Pēdējais bija saredzamā pretruna ar Marakešas līgumu... attiecīgi ar tirdzniecības tarifu noteikumu un tā ir šāda. Ievadam jāatzīmē, ka bija tād sākotnēji regulēta par importētajiem šiem te produktiem, kas nu tīri no vietējo iedzīvotāju... vietējo ražotāju aizsardzības nolūkiem šķita tāds saprātīgs risinājums, to varētu arī saprast kā zināmu valsts intereses realizāciju, bet nu ar šo te grozījumu pieņemot citus noteikumus, kas tād paredz visiem tirgoties šajos te stacionārajos objektos, kuri sasniedz manuprāt to nelielo apgrozījumu, bet šis te tagad apvienojums, kas ir izdarīts, tas pielīdzinātu gan... importētie produkti ir pielīdzināti vietējās izcelsmes produktiem, ir nonācis tādējādi pretēji šim te vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību attiecīgi 3.panta 4.paragrāfa pirmajam punktam. Jo mums izpildvara Latvijā ir noteikusi mazāk labvēlīgu režīmu importētajiem produktiem nekā vietējās izcelsmes, un tas ir daļā par vietējo... tād, ja vietējais zemnieks pārdod savus izstrādājumus, ražojumus, augļus, dārzeņus, piemēram, 9 tūkstoši latu apmērā, viņš var tirgoties jebkurā vietā tirgū, tad ārvalstnieks neskatoties ne uz ko, ja tā ir juridiskā persona, tād neskatoties ne uz ko, viņai ir jābūvē šis te tirdzniecības objekts, jo viņa, lūk, ved šo importēto produktu un tas tiek viss regulēts ar šo te PVN prizmu. Viņai automātiski tāpat ir jāstājas PVN uzskaitē, tā uz tiesas uzdoto jautājumu paskaidroja mums atbildes sniedzējs, un tād tas padara importētās produkcijas režīmu mazāk labvēlīgu nekā vietējās izcelsmes produktus.

Un tād nobeidzot visu šo runu, manuprāt ir svarīgi šie te... kā minimums, visi šie te trīs lielie jautājumi, tas ir, Ministru kabineta pilnvarojums, manuprāt, šāda nav; otrs mums ir par šīm te valsts interesēm, nu tā arī es neesmu ieguvis nekādu skaidrību, vai te vispār kaut kādas valsts intereses ir aizstāvētas vai nodrošinātas, jo neviens neliedz Ministru kabinetam realizēt kaut kādu kontroles pasākumus vai ierosināt Saeimā pašiem pieņemt noteikumus par tirgus valdītāju atbildību jeb kaut kādus sodus, kā tas mums tiek darīts un kaimiņvalstīs, bet nevis risināt šo te iespējamo problēmu, es atzīmēju, iespējamo problēmu, jo mums amatpersonas saka, ka tā vairs neesot problēma, tād risināt viņu ar šo te uzņēmējdarbības ierobežošanu. Nu un trešais ir šis te diskriminācijas jautājums, kas manuprāt daļā par fiziskajām personām, kas nav PVN maksātājs un fiziskām vai juridiskajām personām, kas ir PVN maksātājs, ir skaidri saredzama diskriminācija... un es atvainojos, ka es aizmirsu piezīmēt pie šī te SIA un akciju sabiedrības jautājuma, ka cik es sapratu no Ministru kabineta pārstāvja arī paustā viedokļa, ka šis abas uzņēmējdarbības formas, ja zemnieks jeb persona ir piemērojusi savai darbībai šādu uzņēmējdarbības formu, viņai vienalga ir jātirgo tirdzniecības slēgtajā objektā, kas ir pretrunā atkal ar citiem, kas ir izvēlējušies kādu citu formu.

Tas arī man tad būtu viss.

A. Endziņš

Paldies. Vārds debatēm Ministru kabineta pārstāvim Kolova kungam. Lūdzu!

K.Kolovs

Runājot par Ministru kabineta kompetenci, pieņemot šos grozījumus, attiecīgi noteikumus Nr.249.

Ir ļoti dīvaini, ka ja Saeimas deputāti uzskata, ka Ministru kabinets nebija tiesīgs un ārpus savas kompetences ietvariem pieņēma grozījumus, kas noteica kārtību tirgos attiecīgi tirdzniecību no

slēgtajiem tirdzniecības objektiem, kāpēc Saeima iebilda tikai pret vienu punktu šajos noteikumos nevis pret visiem noteikumiem 388., kuros ir ietverts šis punkts? Arī pārējos Ministru kabineta 388.noteikumos tiek runāts par tirdzniecības kārtību un arī tiek minētas lauksaimniecības preces, ka tie ir pārtikas preču tirgi un jaukta tipa tirgi, vai pašu ražotā lauksaimniecības produkcija arī tiek dalīta lauksaimniecības produkcijā.

Mēs uzskatām, ka nav pārkāpts ne Ministru kabineta iekārtas likums, respektīvi, 14.panta 3.daļā pieņemtie grozījumi, kas nosaka ne tikai Ministru kabineta kompetenci izdot noteikumus, ja tie nav ar likumu regulēti, bet arī šo noteikumu 14.panta 2.daļa norāda, ka noteikumi nedrīkst būt pretrunā ar Satversmi un likumiem. Mēs neskatām šeit pretrunas ne pret Lauksaimniecības likuma 9.pantu, ka Ministru kabinets veic pasākumus, lai veicinātu Latvijas produkcijas ražotāju iespēju realizēt savu produkciju Baltijas valstu pastāvošajā tirgū, ne arī 10.panta 4.daļai — Ministru kabinets apstiprina noteikumus lauksaimniecības produkcijas un lauksaimniecībā izmantoto ražojumu pakalpojumu cenu un tarifu paritātes nodrošināšanai.

Runājot par valsts interesēm, Saeimas pārstāvis atgriezās pie Ministru kabineta iekārtas likuma. Jautājums ir, priekš kam vispār paredzēta 14.pantā ir 3.daļa tādā gadījumā, ja visu, kā skanēja no Saeimas pārstāvja mutes teiktie vārdi, ja Saeima likumu ir visu pilnībā regulējusi Lauksaimniecības un Pārtikas aprites likumā.

Par valsts interesēm. Saeimas pārstāvis uzskata, ka daļījums pēc.. šis iedalījums ar PVN apliekamās personas un neapliekamās personas ir radījušas diskriminējošus nosacījumus. Tieši attiecībā uz to, ka PVN apliekamās personas... šīm personām ir pienākums tirgoties no stacionāriem tirdzniecības objektiem un ar PVN neapliekamajām personām nav pienākums. Jau pašā likumā, ko Saeima pieņēmusi, ir norādīts sadalījums personām un arī personām, kuras ir ar PVN apliekamās personas, ir noteiktas stipri lielākas prasības un nosacījumi. Šādi nosacījumi ir galvenokārt motivēti ar to, ka tikai ar PVN apliekamās personas ir tiesīgas uz priekšnodokļa apmaksu, tas ir, tiešā vai netiešā veidā šī uzņēmējdarbība tiek finansēta no valsts budžeta.

Ar PVN neapliekamajām personām šādu te tiesību uz priekšnodokļa atskaitījumiem nav. Un statistikas man nav, bet priekšnodoklī tiek iekļautas lielas summas.

Līdz ar to ar PVN neapliekamajām personām tika noteikti mazāk stingri noteikumi tirgoties tirgos. Pie tam, nevis ar iepirkto, bet ar pašaudzēto produkciju. Šeit ir likts akcents uz pašaudzēto produkciju. Un tā ir produkcija, ko fiziskā persona vai individuāls uzņēmējs vai zemnieku saimniecība ir audzējusi pati, nevis iepirkusi no citas.

Arī attiecībā uz ārvalstu iedzīvotājiem — gan Latvijas, gan Lietuvas, gan Igaunijas iedzīvotājiem — ir tiesības tirgoties tirgos un nav noteikta diskriminācija attiecībā ne pret Latviju, ne pret Lietuvas vai Igaunijas iedzīvotājiem.

Lietuvai un Igaunijai 17.punkts, uz ko atsaucās Saeimas pārstāvis, norādot, ka viņi var ievest lielos apjomos un neregistrēties kā PVN, pastāv nosacījums, ka... citēju: uzrādot ievadmuitas deklarāciju. Viņiem ir ievadmuitas deklarācija, kas apliecina šo apjomu. Un muitā tiek uzskaitīts viss apjoms, kas tiek pārvests, šinī gadījumā importēts Latvijā. Līdz ar to var noteikt, vai šī konkrētā fiziskā persona nav pārsniegusi 10 tūkstošu latu robežu, attiecībā par ko būtu jābūt PVN. Tam ir iespējams izsekot un to ir iespējams kontrolēt.

Bet nevar uzskatīt par diskriminējošu normu motivējot ar to, ka Igaunijas jeb Lietuvas iedzīvotājiem ir iespējas vairākas reizes braukt uz Latvijas teritoriju un mēģināt pārdot lielāku apjomu, nekā tas paredzēts likumā par PVN, tas ir, pārsniegt 10 tūkstošus latus.

Kā arī es domāju, ka Saeimas pārstāvis nenoliegs to, ka fizisko personu un juridisko personu veiktā uzņēmējdarbība nav svarīga šajos tirgos..., ka fizisko personu... pēc apjoma nav vienāda, ka fizisko personu veiktais saimnieciskais apjoms, darbības apjoms ir ļoti daudz reižu mazāks nekā juridiskajām personām.

Kā arī PVN nodokļu maksātāji tiek dalīti... arī ar PVN nodokļu maksātāji tiek dalīti ne tikai... tas nenozīmē, ka viennozīmīgi vienīgi Latvijas uzņēmēji PVN maksātāji, arī ārvalstu uzņēmēji, šajā gadījumā, kā to nosaka likums par nodokļiem un nodevām, nerezidenti... ir nodokļu maksātāji, viņiem ir jāreģistrē savas pārstāvniecības šeit Latvijas Republikā.

Tāpat arī līgums starp Latvijas, Lietuvas un Igaunijas Republikām par brīvo tirdzniecību apstrīdētais 3.panta 2.daļa: pušu savstarpējā tirdzniecībā netiks ievestas jaunas ievadmuistas nodevas vai maksājumu līdzvērtīgi efekti

Nevar piekrist Saeimas apgalvojumam, ka šo juridiskajām personām, kas ir Latvijas uzņēmēji un juridiskajām personām, kas ir ārvalstu uzņēmēji, būtu diskriminējoša attieksme pret viņiem tirdzniecības izdevumu veikšanā. Iniciatīva ir pilnīgi vienāda gan attiecībā pret Latvijas uzņēmējiem, gan arī pret ārvalstu uzņēmējiem.

Par objektu izmaksām. Interesanti ir, ka pirmajā Saeimas iesniegumā ir minēta summa 4000 latu, bet tā kā tur ir atrunāts, ka pēc tam tiks precizēts, tad tagad no 4000 ir precizēts uz 2000. Šos datus ir iesniegusi, cik es saprotu, Rīgas Centrāltirgus administrācija. Tātad Centrāltirgus administrācija ir pati noteikusi jeb slēgusi līgumus par būvniecību šo objektu. Diez vai šādu argumentu var izvērtēt par reālo tirgus stacionāro objektu vērtību.

Attiecībā par Satversmi. Šie noteikumi absolūti nav saistāmi ar... ar cilvēkiem, jo, kā jau pirms tam tika minēts, uzņēmējdarbību regulē speciālās tiesību normas, attiecīgi likums par uzņēmējdarbību, nodokļu likumi, kā arī normatīvie akti, kas ir izdoti saistībā ar šiem... citi normatīvie akti, kas ir izdoti saistībā ar likumiem regulējošiem uzņēmējdarbību....

Attiecībā par likumu par uzņēmējdarbību. Visi uzņēmēji, uzņēmumi un uzņēmējsabiedrības savā darbībā ir līdztiesīgi. Es domāju, ka šis princips nav pārkāpts grozījumos, MK 388.noteikumu grozījumos. Pašā pantā jau ir noteikts, ka nav pieļaujams, ka atkarībā no īpašuma veidiem tiek piemērotas dažādas nodokļu likmes un dažādas atšķirīgas tiesības, ja likumi par kredītiem, šinī gadījumā, likumi par nodokļiem neparedz citādas. Pats likums jau paredzējis dalījumu — PVN apliekamās un PVN neapliekamās personas. Un

attiecīgi šī paša uzņēmējdarbības likuma 32.panta 1.daļa: valsts interešu nodrošināšanai ar īpašiem likumiem vai Ministru kabineta noteikumiem paredzēti ierobežojumi, kurus realizē valsts pārvaldes likuma un Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

Par valsts interesēm. Netika uzskatītas tikai nodokļu administrācijas problēmas, bet arī kā primārais tika likta nodokļu iekasēšana, ko, es domāju, tomēr var uzskatīt par valstiskām

interesēm nevis par tikai un vienīgi izpildvaras, kā teica Saeimas pārstāvis, interesēm. Jo nodokļi ir tas... nodokļi un nodevas ir tas, kādā veidā tiek veidots valsts budžets. Paralēli tam šo grozījumu mērķis bija paredzēts arī patērētāju interešu aizsardzība. Tas ir šajā gadījumā nodrošināt kvalitatīvāku augļu... to pašu minēto lauksaimniecības produkcijas augļu, ogu, dārzeņu kaut vai sanitāri higiēnisko normu ievērošanu, kas stacionāros objektos ir nenoliedzami augstāka nekā atklātajās tirgus teritorijās.

Un pēdējais. Šo grozījumu 2.daļa, tas ir, atsauce uz to, ka fiziskās personas, zemnieku saimniecības, individuālie darba veicēji, individuālie uzņēmumi, kas nav apliekami ar PVN nodokli, drīkst tirgot pašu audzētos produktus. Tas ir attiecināms ne tikai uz pašu audzētajiem produktiem iekšzemē, bet arī uz pašu audzētajiem produktiem, kas nav audzēti iekšzemē, bet attiecīgi ir audzēti ārvalstīs. Gan Lietuvai, gan Igaunijai ir tiesības savus pašu audzētos produktus fiziskām personām ievest Latvijā un tirgot tieši uz tādiem pašiem noteikumiem kā Latvijas fiziskajām personām pašu audzētos produktus.

Atsaucoties uz minēto uzskatu, ka šie grozījumi Nr.249 nav pretrunā ne ar Satversmi, ne ar likumu par uzņēmējdarbību un Ministru kabineta iekārtas likumu, kā arī nav pretrunā ar Latvijas starptautiskajām saistībām.

Tas arī viss.

A.Endziņš

Paldies.

Līdz ar to tiesu debates pasludinu par slēgtām. Vai lietas dalībnieki vēlas vārdu replikai? Saeimas pārstāvis?

V.Tihonovs

Jā, īsi. Es gribētu replikas formā arī atbildēt, ja tā... atbildēt uz debatēs izskanējušo teiksim jautājumu laikam... Tur bija tāda frāze dīvainā, ka Saeimas deputāti nav apstrīdējuši visus noteikumus.

Tīri replikas formā gribēju vienkārši tāpat paust viedokli, ka, cik man zināms, deputātiem nav pienākums kontrolēt Ministru kabineta darbu un pieņemtos Ministru kabineta noteikumus tīri tādā formā, ka celt neskaidrajos Ministru kabineta izdotajos noteikumos celt prasības vai iesniegt pieteikumus Satversmes tiesai, deputāti ir izvēlējušies sāpīgo problēmu šajā visā jautājumā, tieši šos te grozījumus un pieteicējam arī šķiet, ka ja tiesa atzīs šos te grozījumus par spēkā neesošiem no to izdošanas brīža, nekas katastrofāls arī tāds, nu, kas par

sliktu valsts interesēm būtiskajām vai nodokļu nemaksāšana neiestāsies. Tādas sociālas ļoti lielas smagas sekas nebūs.

Un pēdējais teikumiņš, ka... nu es saprotu, ka pēc tādas kā Ministru kabineta piekoptās stratēģijas tagad sanāk tā, ka Saeimai ir jāpieņem likumi, kuros ir jānosaka, ka, lūk, izpildot šajos jautājumos

jūs nedrīkstat regulēt, jo pretējā gadījumā, ja nebūs šādu likumu, tad nu izpildvara turpmāk regulēs arī pilnīgi visus jautājumus, tur ņemot ārā kaut ko, kaut ko pieliekot. Un kā piemēru es varētu tad pievest tādu kā ir mums Obligātā autovadītāju apdrošināšanas Saeimas pieņemts likums... Nu mani nav neviens apdrošinājis, tad jau sanāk, ka to Ministru kabinets paziņotu, ka tagad, lūk, jautājums par obligāto apdrošināšanu attiecībā pret Saeimas pārstāvi nav noregulēts, mēs tagad pieņemsim noteikumus.

Nu es tīri replikas formā arī gribēju šo te apgalvojumu, tā teikt, apgāzt. Man liekas, ka ja reiz ir speciāli likumi par nozari noregulēti un Saeima nav izteikusi, kādiem precīzi ir jābūt un vai vispār ir jābūt ierobežojumiem tirgos, tad Saeima to vienkārši nav arī gribējusi un nav jāraksta speciāls pants, ka tieši Saeima to negrib un ka tieši šajā Ministru kabinetā nav tiesīgs to darīt.

Tas man bija arī viss.

A.Endziņš

Paldies. Ministru kabineta pārstāvis vēlas vārdu replikai?

K.Kolovs

Jā. Dīvaini joprojām... Man dīvaini liekas, ka Saeima neiebilst pret 388.noteikumiem, kuri pieņemti ir Ministru kabineta iekārtas likuma 14.panta 3.daļas kārtībā, bet gan iebilst tikai pret grozījumiem, kuri arī izdoti saskaņā ar šo kabineta iekārtas likuma 14.panta 3.daļu.

Un ņemot vērā to, ka Saeima lūdz atzīt šos noteikumus par spēkā neesošiem no to pieņemšanas brīža, būtu izvērtējams jautājums par iepriekšējās redakcijas šo noteikumu atbilstību. Vai šie iepriekšējie noteikumi nebija diskriminējoši attiecībā par importētajiem augļiem?

Viss.

A.Endziņš

Paldies.

Tiesa, apspriežoties uz vietas, nolēma, ka spriedums tiks pasludināts šā gada 3.aprīlī plkst.10.00 Satversmes tiesas sēžu zālē.

Stenogrāfiste M.Ceļmalniece

Tiesas sēdes sekretāre E.Rozenberga